

T Frank E. Gaebelin
**iparul adevărului
lui Dumnezeu**

**Problemele integrării în
învățământul creștin**

SOCIETATEA MISIONARĂ ROMÂNĂ

ORADEA

1994

Titlul original: *The Pattern of God's Truth*
Copyright © 1954, 1968 by Oxford University Press, Inc.
Tradusă și publicată în limba română cu permisiune.

Toate drepturile rezervate. Nici o porțiune din această carte nu poate fi reprodusă sub nici o formă fără permisiunea scrisă a editorului, cu excepția unor citate scurte incluse în articole critice sau recenzii.

Drepturile în limba română:
Editura CARTEA CREȘTINĂ a Societății Misionare
Române • ORADEA

Traducător: Alina Schinteie
Editori: Iosif Țon, Cornelia Stoica
Coperta și paginarea: Florin Stoica și Căpușan Claudiu

CUPRINS

Prefață la traducerea în limba română	v
Prefață la prima ediție	ix
Prefață	xi
Mulțumiri	xiii
Capitolul I	
INTEGRAREA ȘI ADEVĂRUL	
1. În loc de introducere	15
2. Relevanța subiectului	17
3. Problema integrării	19
4. Să îndrăznim și o autocritică	25
5. Adevărul lui Dumnezeu și implicațiile lui	30
Capitolul II	
PROFESORUL ȘI ADEVĂRUL	
1. Determinarea adevărului	39
2. Nu există învățământ creștin fără profesori creștini	46
3. Nici creștinii nu sunt imuni la secularism	49
4. Integrarea prin intermediul profesorului	54
5. Profesori de obiecte de studiu „seculare” care predau Biblia	59

Capitolul III

OBIECTUL DE STUDIU ȘI ADEVĂRUL

1. De la profesor la obiectul de studiu	65
2. Obiectul de studiu cel mai greu de integrat	67
3. Integrarea creștină a literaturii	73
4. Artele frumoase - muzica	79

Capitolul IV

ADEVĂRUL DE DINCOLO DE SALA DE CLASĂ

1. Dincolo de sala de clasă	93
2. Programul activităților extrașcolare	94
3. Disciplina - un test acid	100
4. Integrarea se aplică și la orele de capelă	102
5. Promovarea învățământului creștin	107
6. Publicul creștin	110
7. Chemare la erudiție creștină	113
8. Provocarea învățământului creștin	115

APENDICE

Spre ce școli să se îndrepte tineretul creștin?	119

PREFAȚĂ LA TRADUCEREA ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Profesorul intră în clasă cu propria sa concepție despre lume și viață. Inevitabil el va preda lecția prin prisma acestei concepții. În mod conștient sau inconștient, el va introduce ideile sale de bază în structura și în conținutul lecției.

În timpul dictaturii comuniste profesorii au fost învățați în mod specific care este concepția materialistă despre lume și viață și cum trebuie aceasta să fie transmisă elevilor prin toate tipurile de lecții și la toate obiectele de studiu.

În anumite țări s-a încercat să se acrediteze ideea că profesorul ar trebui să fie neutru din punctul de vedere al interpretării faptelor, adică, el ar trebui să predea doar „datele științei” sau „faptele” aceștia și să nu încerce să impună elevilor propria sa concepție despre lume și viață, ci să-i lase pe elevi să și-o formuleze pe a lor. Oricât ar fi însă un profesor de

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

„obiectiv“, el tot își va trăda concepțiile și tot va influența elevul în direcția unei anumite gândiri și a unei anumite concepții.

Noi nu credem că neutralitatea profesorului este posibilă și nici nu credem că ea ar fi de dorit. Elevul trebuie ajutat să gândească, și să gândească bine. Elevul trebuie ajutat să aleagă, și să aleagă bine.

Un profesor creștin trebuie să aibă o concepție creștină despre lume și viață. Aceasta nu înseamnă că pentru el „datele științei“ ar trebui să fie altele decât ale unui profesor necreștin. De vreme ce profesorul creștin crede că tot ce există este creat de Dumnezeu, el știe că tot ceea ce descoperă știința prin metodele ei de cercetare nu poate fi decât adevărul lui Dumnezeu. Iată de ce s-a făcut afirmația, care stă la baza cărții pe care o prezentăm aici cititorului român, că: „Toate adevărurile sunt adevărurile lui Dumnezeu“.

Creștinul crede însă că pe lângă adevărurile lui Dumnezeu pe care le descoperim prin cercetare științifică, mai avem și adevărurile revelate ale lui Dumnezeu. El ne-a comunicat multe informații despre Sine, despre univers, despre om, despre destinul omului și, cel mai important, despre relația dintre Dumnezeu și om. Toate aceste informații sunt adunate și conținute în Sfânta Scriptură.

Problemele care i se pun profesorului creștin sunt următoarele:

1. Având în vedere faptul că Biblia conține în principal material narativ și că informațiile pe care ni le dă Dumnezeu sunt redată în această formă, pentru

PREFAȚĂ LA TRADUCEREA ÎN LIMBA ROMÂNĂ

a ne forma concepția creștină despre lume și viață trebuie să sistematizăm noi materialul enorm de bogat din Scriptură. Această operă de sistematizare s-a făcut deja pentru noi și este conținută în cărți de „Teologie Dogmatică” și în alte cărți de teologie pe teme specifice.

2. Din moment ce profesorul creștin a asimilat conținutul Sfintei Scripturi și a studiat cărți de teologie sistematică, problema importantă devine cea a integrării acestei concepții în lecțiile de la clasă. Cum poate un profesor creștin să ilumineze materia pe care o predă cu ceea ce a obținut din revelația divină?

Cartea aceasta discută tocmai problemele adevărilor descoperite de știință și ale adevărilor revelate precum și modul în care pot fi integrate aceste adevăruri într-un sistem coerent și, mai ales, într-un sistem care să producă un caracter creștin și o conduită creștină.

Suntem convinși că ea va fi de cel mai mare folos pentru fiecare învățător sau profesor care o studiază.

IOSIF ȚON

aprilie 1994, Oradea

PREFAȚĂ LA PRIMA EDIȚIE

Dintre scrierile mele despre învățământ, această carte tratează ceea ce încă mai cred, după 14 ani de la prima ei publicare, că este principiul călăuzitor al întregului învățământ, creștin sau secular. Faptul că toate adevărurile sunt adevărurile lui Dumnezeu nu este, desigur, un concept nou. Rădăcinile lui sunt biblice și el a fost exprimat începând din vremurile apostolice și apoi de-a lungul veacurilor, de către bărbați de talia lui Augustin, Melanchthon, Pascal, Newman și Kuyper. Cu toate acestea, în ultimii ani, implicațiile pline de consecințe ale unității tuturor adevărilor în Dumnezeu au fost prea des trecute cu vederea. Una din nevoile permanente ale vremii noastre este de a reafirma faptul că toate adevărurile sunt adevărurile lui Dumnezeu, că Duhul Sfânt este Duhul adevărului și că Scriptura este Cuvântul scris al adevărului. O dată cu această reafirmare trebuie să

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

vină și o înțelegere mai deplină a faptului că atât creația naturală cât și strădaniile creative ale omului din toate domeniile sunt, în toate aspectele lor, legate de adevărul lui Dumnezeu. Căci o dihotomie în adevăr: sacru și adevăr secular nu-și are locul într-o filozofie consecvent creștină a învățământului.

Deși s-ar putea ca acum să exprim altfel anumite lucruri prezentate în cursurile mele, diferențele nu vor fi majore. Sunt mai ferm convins decât oricând că un învățământ universitar trebuie să se bazeze pe unitatea adevărilor în Dumnezeu, pentru a fi un învățământ cu adevărat creștin. Angajarea unui număr tot mai mare de școli și colegii în practicarea deplină a acestui principiu mi se pare a fi o dovadă a faptului că ceea ce Kendig Brubaker Cully numește în titlul unei cărți recente, „Căutarea după un învățământ creștin“, este calea cea bună.

Dați-mi voie să-mi exprim aprecierea față de domnul Wilbur D. Ruggles și domnul Walter T. Oakley de la Oxford University Press pentru acordul dat la publicarea lucrării *Tiparul adevărului lui Dumnezeu*. Sunt deosebit de recunoscător și față de Moody Press pentru bunăvoința de a prelua acest proiect, punând astfel cartea la dispoziția unui mare număr de cititori.

FRANK E. GAEBELEIN
martie 1968, Arlington, Virginia

PREFAȚĂ

Acest studiu este un fel de supliment la cartea *Christian Education in a Democracy*, scrisă de același autor. Volumul mai mare, care a apărut în 1951 ca raport al Comitetului Asociației Naționale a Evanghelicilor despre filozofia și practica învățământului creștin, a cuprins învățământul de la școala elementară până la colegiu și, prin necesitate, a făcut doar sumare referiri la unele probleme de importanță vitală. De aceea, invitația de a preda cursurile în memoria lui Griffith Thomas la Seminarul Teologic Dallas în 1952 și de a discuta despre învățământul creștin a fost deosebit de bine venită. Capitolele următoare cuprind aceste cursuri. Ele au fost repetate în anul 1953 la Seminarul Teologic Baptist Conservator din Denver sub formă de cursuri despre gândirea și lucrarea creștină.

În miezul întregii gândiri despre învățământ, fie el creștin sau secular, se află problema integrării. Învățământul este ceva viu; el trebuie să aibă o filozofie,

la fel ca și individul. În general, învățământul din America se bazează pe presupuneri definite. Dar aceasta nu înseamnă că, pentru că s-a adoptat o filozofie a învățământului, ea este pusă în practică în mod consecvent. A declara acceptarea unui punct de vedere educațional este un lucru și a integra o școală sau un colegiu, sub toate aspectele - curriculumul, activitățile elevilor, conducerea și administrația și toate celelalte - cu acel punct de vedere, este altceva.

La punctul acesta este inadecvat o mare parte din învățământul creștin cât și din cel secular. Dedicat unei doctrine înalte și unei concepții despre lume bazată pe adevărurile biblice, o mare parte din învățământul creștin nu reușește să aducă întreaga lui practică într-o relație vie cu aceste adevăruri. Se poate că principiile sale sunt foarte înalte și de o mare corectitudine doctrinară, dar până la punerea în practică a acestor principii mai este încă mult.

Capitolele care urmează au fost scrise de un creștin evanghelic a cărui primă preocupare este învățământul bazat pe aceste convingeri teologice. Subiectul tratat este însă mai vast decât oricare aspect specific al gândirii creștine. De aceea, s-ar putea ca și cei ale căror păreri teologice sunt diferite de cele ale autorului, să găsească în aceste pagini interes și ajutor în strădania lor de a realiza o unire vie a creștinismului cu învățământul.

FRANK E. GAEBELEIN

februarie 1954, Stony Brook, New York

MULȚUMIRI

Aduc mulțumiri președintelui John F. Walvoord și corpului profesoral al Seminarului Teologic din Dallas pentru invitația lor care a dus la scrierea acestor cursuri. Sunt îndatorat, de asemenea, președintelui Carey S. Thomas și corpului profesoral al Seminarului Teologic Baptist din Denver pentru oportunitatea de a predă cursurile pentru a doua oară, experiență care a avut ca rezultat clarificarea anumitor probleme: Atât pentru încurajări cât și pentru sfaturi sunt recunoscător și față de Oxford University Press.

Le datorez apreciere următorilor, care mi-au acordat cu generozitate permisiunea de a folosi material publicat:

The Christian Century pentru citatele din numerele din 10 septembrie 1952 și 25 februarie 1953;

Wm. B. Eerdmans Publishing Company pentru un citat din *A Christian Philosophy of Education* de Gordon

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

Clark;

The Inter-Varsity Christian Fellowship pentru un citat din numărul din mai 1952 al revistei *His*;

John Murray din Londra pentru un citat din *The House of Quiet* de A. C. Benson;

The National Preparatory School Committee pentru un citat din *Information Service*, numărul din aprilie 1949;

The Naylor Company pentru un citat din *Christianity and American Education* de Edwin H. Rian;

The Princeton University Press pentru un citat din *Poetry as a Means of Grace* de Charles Grosvenor Osgood;

The Westminster Press pentru un citat din *The Great Shorter Works of Pascal*, traducere de Emile Cailliet și John C. Blankenagel.

CAPITOLUL UNU

INTEGRAREA ȘI ADEVĂRUL

„Sfințește-i prin adevărul Tău;

Cuvântul Tău este adevărul.“

Ioan 17:17

1. În loc de introducere

Într-o dimineață de aprilie, la începutul primului secol, un procurator roman a rostit trei cuvinte al căror ecou răsună de-a lungul secolelor. Când Omul Isus Cristos a stat în fața lui Pilat din Pont, acesta L-a întrebat: „*Ce este adevărul?*“ În ciuda celor spuse de Sir Francis Bacon, cuvintele erau departe de a fi o ironie. Nimeni nu ar avea chef de râs dacă -ar fi pus în fața responsabilității pe care o avea Pilat de a-l condamna pe Omul care îl privise în ochi și îi spusese: „Eu pentru aceasta M-am născut și am venit în lume, ca să mărturisesc despre adevăr“. ¹ Ar fi cu siguranță încurcat, fără îndoială sceptic, dar nu ar glumi.

Nu era nimic original în întrebarea procuratorului. Timp de secole o pususeră înțelepții și filozofii. Și nici

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

nu a existat vreun răspuns definitiv la ea. Din acea zi din Ierusalim, ea a existat și există, într-o formă sau alta, în mințile și pe buzele filozofilor, a oamenilor de știință, a artiștilor, a poeților, a profesorilor și a gânditorilor de tot felul. Este întrebarea care dăinuie de veacuri, întrebarea perenă a spiritului uman.

În cursurile de față ne vom ocupa de răspunsul la această întrebare în raport cu una din cele mai importante responsabilități încredințate Bisericii creștine: responsabilitatea de a educa, de a cultiva și de a instrui tineretul în adevărul lui Dumnezeu și în acea frică de Domnul care este începutul înțelepciunii. Mă veți înțelege, deci, când spun că pregătirea acestor pagini a fost însoțită de un deosebit simț al datoriei. Mai mult decât atât, a adus cu sine o mare umilință. Nici chiar 30 de ani petrecuți de un om într-un colț al vastului domeniu al învățământului creștin, din care o parte atât de mare mai trebuie încă explorată, nu justifică o atitudine care să aibă în vreun fel vreo nuanță de autoritate profetică. Așa cum spunea James Stalker din Aberdeen la începutul unei serii de discursuri despre predicare: „Vă voi vorbi fără a avea sentimentul că eu am realizat aceste lucruri, pentru că întotdeauna mi se pare că abia încep să-mi învăț meseria...”²

În același timp, trebuie să afirm că ceea ce am de spus exprimă părerea mea personală. Pentru că există unele lucruri de care creștinii sunt siguri. Aceste lucruri sunt marile adevăruri ale credinței. Creștinismul este o religie revelată și nu o invenție umană. De

aceea, convingerile legate de creștinism se bazează inițial pe credință. Dar există un sens în care convingerile credinței devin mai pe deplin ale noastre în măsura în care le practicăm și le învățăm în laboratorul vieții și al muncii noastre de zi cu zi. Aceste cursuri s-au născut din asemenea convingeri, care au fost mai întâi crezute și care s-au maturizat apoi prin experimentarea a ceea ce se întâmplă în domeniul învățământului când adevărul lui Dumnezeu este fie onorat, fie ignorat, după cum e cazul.

2. Relevanța subiectului

Tiparul adevărului lui Dumnezeu: Problemele integrării în învățământul creștin. Poate că unii se întreabă ce legătură are un asemenea subiect cu studenții și corpul profesoral din seminarii sau, de altfel, cu cititorul creștin în general. Se pune întrebarea: „Trebuie fiecare pastor sau misionar, student la teologie sau profesor, să fie cu adevărat preocupat de învățământul creștin? Mai mult chiar, ar trebui ca pe toți creștinii să-i intereseze acest lucru?” Biblia ne răspunde: „Da”. Pentru că este suficient să arunci doar o privire la termenul „copil” și „copii” într-o concordanță biblică și să vezi de câte ori apar ele în Biblie, ca să demonstrezi că Biblia are atât de multe de spus despre tineri. Într-o bună zi, cineva care studiază cu atenție învățământul creștin va face un studiu temeinic al fiecărei referiri la copii, care apare în Biblie și va continua să dezvolte inductiv principiile instruirii copilului, așa cum sunt ele date în Cuvântul lui

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

Dumnezeu. Rezultatul unei asemenea cercetări s-ar putea dovedi o contribuție majoră la dezvoltarea gândirii creștine.

Pentru moment, totuși, nu trebuie să privim mai departe de Efeseni capitolul 4 pentru a fi siguri de relevanța subiectului pe care îl tratăm. Apostolul Pavel, care enumeră darurile lui Cristos, menționează în versetul 11: „păstori și învățători“.* Din textul grecesc reiese în mod evident, spune Dean Alford, că în acest caz cele două slujbe erau deținute de aceeași persoană.³ Pe scurt, în timp ce apostoli, profeți și evangheliști sunt enumerați separat, „păstori și învățători“ apar împreună, atât din punct de vedere gramatical cât și din punct de vedere logic.

Nu este nimic arbitrar cu privire la aceasta. Orice altceva face un pastor, într-un fel sau altul el lucrează cu tineretul. Există copii în fiecare biserică, dacă nu în fiecare casă. Bisericile au școli duminicale. Tinerii din biserici merg la școală și atitudinile și reacțiile pe care le au față de pastorii lor reflectă ceva din învățatura pe care o primesc. În lucrarea misionară, învățarea merge mână în mână cu evanghelizarea. Și, dincolo de toate acestea este faptul că atât familia cât și comunitatea exercită în mod constant o influență neformală, deși adesea decisivă, asupra tineretului. Printre cei mai eficienți învățători se numără tații și mamele, frații, surorile și prietenii. Pe scurt, învățarea continuă mereu, într-o formă sau alta și este inevitabilă, ca însăși viața.

* „Și El a dat pe unii apostoli, pe alții, proroci, pe alții evangheliști, pe alții păstori și învățători.“

INTEGRAREA ȘI ADEVĂRUL

Una dintre cele mai frecvente concepții greșite despre învățare este cea care o limitează la cei patru pereți ai clasei sau, puțin dincolo de ea, la suprafața campusului. Însă, în realitate învățarea este un proces continuu, tot atât de vast ca însăși experiența vieții și este un proces în care toți cei care au contact cu tinerii le împărtășesc acestora ceva, conștient sau inconștient. Rezultă deci, că un pastor neinteresat de învățământ este doar pe jumătate pastor și că noi, care suntem chemați să fim ambadori ai lui Cristos, nu putem să nu fim adânc preocupați de ceva, care este atât de vital legat de cauza noastră, cum este învățământul creștin.

3. Problema integrării

De la această scurtă expunere a relevanței subiectului nostru, să trecem la analiza lui. La prima vedere se pare că avem în față două lucruri separate: „adevărul lui Dumnezeu” și problema „integrării”. În realitate cele două lucruri sunt strâns legate. Adevărul lui Dumnezeu are caracter universal. Așa stând lucrurile, fiecare aspect al învățământului trebuie adus într-o relație cu acest adevăr. Așa se naște problema integrării. Cuvântul „integrare”, dacă ne amintim, înseamnă a reuni mai multe părți într-un singur tot. Scopul nostru va fi să reliefăm modul de rezolvare a acestei probleme, arătând cum se poate realiza, în câteva domenii specifice vitale, integrarea învățământului creștin cu atotcuprinzătorul adevăr al lui Dumnezeu.

Josiah Royce a fost cel care a spus că fiecare idee are un înțeles intern și unul extern.⁴ Principiul se

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

poate aplica și la învățământul creștin. Folosind „extern“ nu cu sensul de „superficial“ ci cu sensul de ceva din exterior și de dincolo de noi, vedem că înțelesul extern al învățământului creștin se referă la adevărul lui Dumnezeu. Cu alte cuvinte, el este un adevăr obiectiv. Fie că îl cunoaștem sau nu, că îl înțelegem, îl credem, îl învățăm sau nu, el rămâne adevărul Lui. Și, pe măsură ce ajungem să-l cunoaștem, ne dăm seama că el nu este altceva decât contextul a tot ceea ce știm sau vom putea ști vreodată. Așa cum spunea John Henry Newman: „Adevărul religios nu este doar o porțiune ci o condiție a cunoașterii generale“.⁵ Când privește înțelesul intern al învățământului creștin, acesta este cu totul altceva. El se referă la activitățile interne ale învățământului, la toate cursurile lui și la toată politica lui. Și în plus, el se mai referă la integrarea tuturor acestor lucruri cu înțelesul lui extern. Această ultimă afirmație necesită o precizare importantă. Pe de-o parte, adevărul lui Dumnezeu este exterior învățământului creștin prin faptul că el nu este dependent de ceea ce este sau ce face învățământul. Pe de altă parte, pe măsură ce progresează integrarea, are loc o contopire a internului în extern. Astfel internul, cu toate că este întotdeauna subordonat externului, se atașează într-o unire vie cu externul, care rămâne transcendent dincolo de el. Aceasta este inima integrării și esența problemei.

La acest punct ne-ar putea fi de folos o analogie. Să luăm în considerare astronomia. Ea studiază nu numai sistemul solar, ci și întregul și vastul univers stelar,

arătând, așa cum face întreaga creație, spre puterea eternă și spre dumnezeirea Celui care a făcut toate lucrurile. Acesta este înțelesul extern al astronomiei, contextul ei. Dar apoi mai există și astronomul, care descoperă pas cu pas, din poziția pe care i-o oferă acest mic Pământ, un adevăr după altul, raportat la contextul aproape infinit al științei sale. Pe măsură ce el urmează principiile și tehnicile astronomiei și pe măsură ce le folosește pentru a gândi adevărul despre astronomie - adică, în concordanță cu realitatea externă a universului - ceea ce el descoperă este o parte din vastul domeniu extern căruia ea îi aparține.

La fel este integrarea în învățământul creștin. Ea este unirea vie a obiectelor de studiu, a conducerii și administrației și chiar a personalului școlii cu tiparul etern și infinit al adevărului lui Dumnezeu. Aceasta este, așa cum am afirmat deja, inima integrării și esența problemei.

Căci integrarea este o problemă. Să nu ne înșelăm în această privință. De fapt, nu exagerăm câtuși de puțin dacă spunem că această problemă a integrării, sau a unirii părților într-un întreg viu, este problema problemelor nu numai în învățământul creștin, ci în oricare alt fel de învățământ. Dincolo de toate nedumeririle, dificultățile sau dilemele cu care se confruntă școlile și colegiile, există această problemă centrală: Cum să realizezi această unire? Cum să reunești diversele fragmente care alcătuiesc materia primă a învățământului? Acestea sunt întrebări pe care le pun educatorii seculari cu insistența acelor care au desfăcut

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

odgoanele corăbiei lor și sunt în derivă pe mări neexplorate. „Nu există nimic“, spune profesorul Kandel de la Universitatea Columbia, „care să ilustreze atât de clar nesiguranța și instabilitatea învățământului american ca permanenta obsesie de a-i defini direcțiile, obiectivele și scopurile“,⁶ iar dr. Scott Buchanan face următoarea afirmație, în care admite deschis că: „Noi nu știm ce ar trebui să învățăm în învățământ. Noi nu am fost în stare să discernem tiparul structural din propriile noastre cunoștințe, care le-ar transforma într-o cunoaștere unitară“. ⁷ Sau, așa cum declară autorii Raportului Harvard despre *Învățământul general într-o societate liberă*: „Continuă și trebuie să continue căutarea după o anumită logică universală, după un cadru puternic, greu de frânt, în care atât școala cât și universitatea să-și îndeplinească sarcina atât diversificatoare cât și unificatoare“. ⁸

Și așa trebuie. Un învățământ care s-a îndepărtat deliberat de Dumnezeu și de Cuvântul Lui va continua să caute: „învățând mereu fără să poată ajunge vreodată la deplina cunoaștere a adevărului“, ca să folosim cuvintele lui Pavel către Timotei.⁹ Aceasta este cauza pentru care învățământul secular, incluzând o mare parte a sistemului nostru de școli publice, este încă centrifugal, în ciuda eforturilor zadarnice care se fac de a-l fundamenta pe valori care își au originea numai într-o poziție sociologică și naturalistă. Întorcând spatele lui Dumnezeu și Cuvântului Său și renunțând astfel la înțelesul lui extern, învățământul secular este lipsit de puterea de a-și aduna laolaltă înțelesul lui intern.

INTEGRAREA ȘI ADEVĂRUL

Învățământul creștin este altfel. Cu toate inadverențele, falimentele și dificultățile lui, el are ceva de care să se ancoreze. Și pentru el integrarea este o problemă, însă o problemă de altă natură decât pentru învățământul secular. Învățământul creștin nu trebuie să continue să caute după factorul de integrare; el are deja acest factor. Noi, cei care credem că Biblia este Cuvântul inspirat al lui Dumnezeu și care luăm în serios adevărurile despre crearea universului de către Dumnezeu cel viu, starea decăzută a omului, răscumpărarea, justificarea prin credință, realitatea învierii și părtășia credincioșilor în biserică, cunoaștem răspunsul la căutările deșarte ale celor secularizați. De aceea problema pe care o tratează aceste cursuri nu este atât o problemă de descoperire cât una de aplicare.

În această privință, noi, cei care suntem dedicați unei concepții creștine despre învățământ, trebuie să ne examinăm inimile pentru ca în ele să nu existe nici un pic de mândrie. Dacă pentru noi factorul unificator este credința istorică revelată în Scriptură, nu putem decât să fim foarte umili cu privire la aceasta. Numai prin grația lui Dumnezeu suntem ceea ce suntem. Nu există nimic nou și cu siguranță nimic original în poziția noastră, căci credința pe care noi o păstrăm a servit în trecut drept cadru de referință pentru învățământul american. O singură privire spre istoria celor mai vechi colegii și școli de-ale noastre este suficientă pentru a vedea că ele au fost întemeiate, fără excepție, pe poziția biblică și că această poziție a fost pentru ele un principiu foarte practic și dătător de

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

viață. De exemplu, Harvard a fost fondat în 1636 pentru instruirea de pastori. Statutul său din 1650 spunea că universitatea a fost înființată ca „să educe tineretul englez și indian spre cunoștință și evlavie” și avea drept motto: *Christo et Ecclesiae*. Șaizeci și cinci de ani mai târziu, Yale a fost fondat de cei care au început să se teamă că Harvard devenea prea liberal. Scopul Universității Columbia, fondată în 1754, era „de a-i atrage pe copii să-L cunoască pe Dumnezeu în Isus Cristos”. Aceeași regulă este valabilă și pentru colegiile William și Mary, Princeton, Dartmouth, Rutgers și, dacă am cerceta și alte colegii de-ale noastre mai vechi, am descoperi scopuri religioase similare. Aceeași este situația colegiilor confesionale și în special a colegiilor pentru femei: Vassar, Smith, Wellesley și Mt. Holyoke.

Să ne amintim aceste lucruri ca nu cumva să ajungem să ne mândrim și să spunem despre noi: „Noi suntem poporul. Numai noi avem un capăt de adevăr. Doar noi, dintre toți oamenii, am descoperit factorul unificator al învățământului”. Nu, noi nu am făcut deloc așa ceva. Tot ce putem spune este că l-am redobândit, și aceasta prin grația lui Dumnezeu. Dar de ce să pretindem că noi înșine am făcut ceva? Este suficient că învățământul creștin contemporan are acel principiu care poate să confere învățării un cadru de referință suficient de vast pentru a cuprinde toate cunoștințele și suficient de dinamic pentru a dezvolta maturitate morală și spirituală în mijlocul unui secol materialist și violent.

4. Să îndrăznim și o autocritică

Înseamnă atunci că noi avem toate răspunsurile? Dimpotrivă, nici nu poate fi vorba de așa ceva. Admițând că ne-am întors la singurul și adevăratul principiu unificator, tot ne mai rămâne întregul domeniu vast al aplicării în practică. Astfel problemele noastre se multiplică. Și „probleme” înseamnă noduri de dezlegat, nevoi de împlinit, erori de corectat. Ele indică spre obiective nerealizate și în același timp așteaptă soluții.

Cu toate că ne vom ocupa de câteva dintre problemele dificile ale învățământului creștin, nu trebuie să uităm realizările acelor școli și colegii dedicate Evangheliei și Cuvântului lui Dumnezeu. Aceste realizări sunt multe la număr și alcătuiesc un capitol impresionant din istoria învățământului american. Printre acestea se numără: creșterea impresionantă a numărului școlilor și colegiilor creștine din America în ultimii 30 de ani, apariția școlilor creștine cu cursuri de zi, maturizarea educațională a institutelor biblice și a colegiilor biblice, înființarea și dezvoltarea de noi seminarii teologice, revitalizarea în multe locuri a școlilor duminicale și dezvoltarea de agenții adiționale de învățământ creștin, cum ar fi: Daily Vacation Bible School, Child Evangelism, Young Life Campaign și Inter-Varsity Christian Fellowship.

Însă, în capitolele care urmează nu ne vom ocupa de aceste realizări. Dimpotrivă, alegerea subiectului care ne stă în față s-a născut din convingerea că, oricât

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

de mari au fost realizările învățământului creștin evanghelic, mai există încă multe lucruri de făcut și greșeli serioase de îndreptat, în practică precum și în teorie. Cu alte cuvinte, ne angajăm aici într-o gândire constructivă cuplata cu o autocritică.

Faptul că autocritica e necesară este evident. A sosit timpul, după decenii de dezvoltare a învățământului creștin - dezvoltare care continuă neabătut - să avem maturitatea să privim în interior, să ne evaluăm după criteriul adevărului formulat în Cuvântul lui Dumnezeu și confirmat și prin alte surse și, văzând astfel unele dintre problemele noastre, să pornim curajoși și onești la soluționarea lor. Când aduce mulțumiri lui Dumnezeu pentru realizările obținute, învățământul creștin trebuie să spună despre sine, așa cum spunea apostolul Pavel: „Nu că am și câștigat premiul, sau că am și ajuns desăvârșit... eu nu cred că l-am apucat încă... alerg spre țintă, pentru premiul chemării cerești a lui Dumnezeu, în Cristos Isus”.¹⁰

Să privim lucrurile drept în față. Când e vorba de aplicarea principiilor nobile pe care este construit, învățământul creștin din America are multe de învățat. Vorbim foarte mult despre învățământul care îl are pe Dumnezeu în centru, care este orientat spre Cristos și bazat pe Biblie, însă în practică nu facem suficient aceste lucruri. Vechiul cântec al negrilor: „Nu oricine vorbește despre cer ajunge acolo”, poate fi parafrizat cam așa: „Nu oricine vorbește despre învățământul creștin îl și practică”. Bineînțeles că aceasta nu înseamnă că noi nu practicăm, într-o oarecare măsură, un

INTEGRAREA ȘI ADEVĂRUL

învățământ creștin. Aceasta ar fi o judecată mult prea severă. Cu toate acestea, în ce privește integrarea completă a Bibliei și a lui Cristos în întreaga instituție, în toate obiectele ei de studiu, în toate felurile de activități ale elevilor, în conducere și administrație, mai rămâne încă mult teren de cucerit.

Necazul este că multe instituții creștine se autoînșală în mod inconștient. Nici chiar seminarul teologic nu e scutit de critică la acest punct, pentru că este o realitate faptul că în multe seminarii Biblia ocupă un loc secundar. Cu toate că orarul conține o mulțime de cursuri despre Biblie - critică, interpretare și limbi - studentul învață prea puțin din Cuvântul lui Dumnezeu, cu puterea lui simplă și directă. De aceea, este foarte posibil ca studenții să meargă la unele seminarii și să le termine cunoscând multe despre critica superioară, teologia dialectică, filozofia religiei, sociologie, programe de închinare și altele ca acestea și, totuși, să aibă cunoștințe sumare privind mari porțiuni din Scriptură. Cât privește multe din școlile și colegiile evanghelice, datorită faptului că au zilnic servicii de capelă, au catedre de studiu biblic și strălucitoare activități studențești de natură creștină, trag concluzia că ele sunt instituții care îl au pe Cristos în centru, care se bazează pe Biblie, când, în realitate, ele nu au ajuns încă la această statură. Nu suntem primii care afirmăm acest lucru. Au fost și alții care au recunoscut cu clarviziune acest fapt.

De exemplu, prof. Gordon Clark de la Butler University vorbește despre colegiul creștin, unde se

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

practică lucruri bune de genul „distribuire de tractate... grupuri de rugăciune, mersul în afară în echipe de evanghelizare, începerea orelor cu rugăciune... dar, cu toate acestea, adevărata instruire nu e mai creștină decât într-o școală seculară respectabilă... Programul este în esență un învățământ păgân cu o glazură ca de ciocolată de creștinism. Și miezul e cel ce acționează în elevi, nu glazura... iar elevii sunt înșelați crezând că au primit o educație creștină, când de fapt instruirea lor nu a fost nici creștină și nici nu a fost educație... Creștinismul, departe de a fi doar catedra de studiu biblic a programei de învățământ, are dreptul de a controla instruirea din cadrul tuturor catedrelor de studiu. Principiile generale ale Scripturii se aplică tuturor obiectelor de învățământ și pentru unele obiecte de studiu Scripturile aduc principii destul de detaliate, astfel încât fiecare curs de învățământ este modificat printr-o adoptare conștientă a principiilor creștine“.¹¹

Aceste cuvinte spun lucrurilor pe nume foarte limpede. Poate că autorul lor a exagerat într-o câțva în descrierea situației. Totuși, nu poate fi negat faptul că într-o bună măsură așa stau lucrurile.

Dr. Edwin H. Rian expune problema mai moderat, dar în același timp mai incisiv: „O teorie creștină a învățământului“, scrie el, „este o expunere a ideii că creștinismul este o concepție despre lume și viață și nu doar o serie de doctrine fără legătură între ele. Creștinismul cuprinde toate domeniile vieții. Toate domeniile cunoașterii, toate aspectele vieții și toate

INTEGRAREA ȘI ADEVĂRUL

faptele din univers își găsesc locul și răspunsul în creștinism. Este un sistem de adevăruri care cuprinde în sine întregul univers... Tendința contemporană din învățământ de a adăuga religia la celelalte obiecte de studiu poate fi comparată cu atașarea unui garaj la o casă. Lucrul de care are nevoie clădirea cunoașterii nu este un garaj nou, ci o fundație nouă...¹²

Este bine să vedem că mai există și alții care împărtășesc această părere. Dacă atât prof. Clark cât și dr. Rian sunt evanghelici, mai există însă și alte grupări care recunosc necesitatea unui cadru de referință religios atotcuprinzător. De exemplu, au fost făcute lucrări importante în acest domeniu prin Fundația Hazen, ale cărei publicații, cu toate că sunt scrise de pe baze teologice liberale, arată o preocupare adâncă pentru integrarea religiei în diferitele catedre de studiu din învățământ. Cu siguranță că, în acest caz, ceea ce se integrează este un creștinism liberal raționalist și nu creștinismul biblic supranatural. Rămâne însă faptul că se întreprinde o apropiere serioasă de problemă și că se publică o prezentare motivată a unui punct de vedere definit, ceva ce mai trebuie încă făcut, la o scară comparabilă și de către evanghelici. Recunoașterea acestor lucruri este deci, o corecție necesară a provincialismului în care cădem uneori în zelul pe care îl avem pentru concepția noastră. Această recunoaștere nu tocește ascuțișul credinței noastre și nici nu compromite în vreun fel convingerea noastră că în marile doctrine ale Scripturii noi avem adevăratul factor de integrare a învățământului creștin. Este pur și

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

simplu un stimulent pentru noi de a ne pune pe treabă și de a aplica în fiecare aspect al școlilor noastre tiparul complet al adevărului lui Dumnezeu.

5. Adevărul lui Dumnezeu și implicațiile lui

A sosit momentul să ne depărtăm de imaginea apropiată a problemei și să distingem direcția în care ne îndreptăm. Meditarea asupra naturii principiului nostru unificator ne va lumina calea. Afirmația că noi susținem că în centrul învățământului se află Cristos și Biblia, necesită din partea noastră o cugetare adâncă la adevărul lui Dumnezeu, care este contextul general al problemei noastre.

În primul rând, lucrul acesta ne conduce la o considerare a adevărului și a naturii lui. Nici unul dintre noi nu va nega că Cristos se indentifică personal cu adevărul. Întrebarea lui Pilat „Ce este adevărul?” primise deja un răspuns în camera de sus, când Domnul nostru a spus: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața”.¹³ Dar identificarea lui Cristos cu adevărul nu se bazează doar pe această afirmație. Ea se bazează mai degrabă pe fiecare cuvânt pe care El l-a rostit și pe fiecare lucrare pe care El a făcut-o. Motivul pentru care acei trei ani scurți, pe care El i-a petrecut învățându-i pe oameni, împlinindu-le nevoile și, în cele din urmă, murind pentru ei, întrec în influență scrierile tuturor filozofilor, este că în El oamenii au văzut o dată pentru totdeauna adevărul. Și dacă Cristos însuși este adevărul întrupat, să nu uităm că El a identificat, de asemenea, adevărul cu Scripturile, atunci când S-a

INTEGRAREA ȘI ADEVĂRUL

rugat Tatălui Său pentru ai Săi: „Sfințește-i prin adevărul Tău; Cuvântul Tău este adevărul”.¹⁴ Aceasta nu a fost deloc o afirmație teoretică. Dimpotrivă, obiceiul Domnului nostru de a folosi Scriptura înlătură orice îndoială asupra faptului că, pentru El, Cuvântul scris era adevărul adevărat.

Pentru doctrina creștină adevărată aceste fapte sunt elementare. Însă, vasele lor implicații nu sunt chiar atât de evidente. Adevărul, cu toate că el cuprinde lucruri finite, este mai mare decât tot ceea ce cuprinde. Singura lui limitare constă în acceptarea opusului său, care este neadevărul, eroarea. Și, cu toate că el include finitul, adevărul are dimensiunile sale infinite, deoarece el există în însăși natura lui Dumnezeu. De aceea, pentru învățământul creștin, adoptarea lui Cristos și a Bibliei drept principiu unificator nu înseamnă altceva decât recunoașterea că *toate adevărurile sunt adevărurile lui Dumnezeu*. Nu este o întâmplare faptul că Sf. Pavel, trimițând Bisericii din Filipi o scrisoare despre gândirea creștină, scria: „Încolo, frații mei, tot ce este adevărat,*... la acestea să vă gândiți.”¹⁵ El știa că adevărul creștin cuprinde toate adevărurile și că nu există adevăr în afara sferei creștinismului.

Acum pasul următor este cel la care s-au poticnit mulți. Trebuie să admitem cu toată sinceritatea că o mare parte din învățământul așa-zis creștin, nu a reușit

* Cuvântul „adevăr” este premergătorul unei serii: „cinst”, „drept”, „curat”, „iubit”, „primit”, „fapte bune”, „laudă”, fiecare din aceste cuvinte putând fi luate drept caracteristici ale adevărului.

** Traducerea corectă a textului din Fil. 4:8 (n.trad.).

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

să vadă că faptul atotcuprinzător că toate adevărurile sunt adevărurile lui Dumnezeu, pe de-o parte înlătură împărțirea cunoașterii în seculară (sau profană) și religioasă și, pe de altă parte, aduce fiecare domeniu al vieții și al gândirii să fie „rob ascultării de Cristos”,¹⁶ ca să folosim marea expresie paulină. Vorbind deschis, am fost prea grăbiți să stabilim o falsă dihotomie în gândirea noastră și, deci, în învățământul nostru. Am întronat, pe drept, Cuvântul lui Dumnezeu drept criteriul ultim de stabilire a adevărului, am acordat, pe drept, preeminență Domnului Isus Cristos, ca întruparea Dumnezeului tuturor adevărilor. Dar, în același timp, am căzut în greșeala de a nu vedea destul de clar că există domenii ale adevărului care nu sunt în întregime explicate în Scriptură și că acestea sunt, de asemenea, parte a adevărului lui Dumnezeu. Astfel, am făcut o distincție greșită între sacru și secular (sau profan) uitând că, așa cum spunea Cervantes într-una din acele scrieri de înțelepciune care punctează acțiunile straniei ale lui Don Quixote: „Acolo unde este adevărul, în măsura în care el este adevăr, acolo este Dumnezeu”.¹⁷

Am ajuns acum într-un punct în care trebuie să gândim foarte atent. Trebuie să facem aceasta deoarece lipsa de claritate la acest punct poate duce la acuzația că ridicăm adevărul legat de lucrurile lumești și îl facem egal cu adevărul revelat. Dar, de fapt, o asemenea concluzie nu pornește neapărat de la premisa că toate adevărurile sunt adevărurile lui Dumnezeu. Este perfect posibil să recunoști importanța diversă a diferitelor

INTEGRAREA ȘI ADEVĂRUL

aspecte ale adevărului, fără să-i negi în vreun fel natura lui indisolubilă. Noi acordăm într-adevăr prioritate aceluia adevăr spiritual revelat în Biblie și întrupat în Cristos. Însă, aceasta nu înseamnă că acele aspecte ale adevărului, care pot fi descoperite de om în domeniile matematicii, chimiei, sau geografiei, sunt mai puțin adevărurile lui Dumnezeu decât adevărul care este în Cristos. Diferența este evident o problemă de conținut. În cel de-al doilea caz, conținutul are o importanță diferită față de primul caz. Adevărul cu privire la Cristos se referă la salvare, cel cu privire la fizică nu se referă la aceasta. A greși sincer cu privire la adevărul științific este una, a greși, chiar dacă o faci sincer, cu privire la un astfel de adevăr ca Persoana și lucrarea Domnului Isus Cristos, este cu totul altceva. Dar există în permanență o unitate a tuturor adevărilor în Dumnezeu și această unitate este cea pe care o negăm noi în învățământ, cu riscul de a ne obișnui cu modul fragmentar de învățare întâlnit în unele campusuri creștine de astăzi.

Se cere, deci, ca învățământul nostru să aibă o concepție totalmente creștină despre lume și viață. Trebuie să recunoaștem, de exemplu, că avem nevoie de profesori care să privească obiectul de studiu pe care îl predau, indiferent dacă el este știință, istorie, matematică, literatură sau artă, ca fiind cuprins în tiparul adevărului lui Dumnezeu. Una este să acceptăm premisa că toate adevărurile sunt adevărurile lui Dumnezeu și alta este să construim pe această premisă o practică educativă efectivă, care să-i arate elevului

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

unitatea adevărilor și care să nască în inima și în mintea lui grandiosul concept al unui Cristos care este chipul Dumnezeuului „nevăzut“, prin care „au fost făcute toate lucrurile“, care „este mai înainte de toate lucrurile“ și prin care „sunt alcătuite“ sau „se țin toate lucrurile“.¹⁸

Dacă aceasta este poziția noastră, dacă vrem cu adevărat să ne postăm pe această bază, atunci suntem împinși spre niște concluzii profunde. Să nu ezităm să le enunțăm simplu și direct, lăsând conștiința noastră să facă orice aplicație necesară. Atunci stabilim încă o dată premisa: toate adevărurile sunt adevărurile lui Dumnezeu. De aici trebuie să tragem concluzia că învățământul creștin are obligația sfântă de a apăra și de a onora adevărul oriunde este el găsit. Trebuie să declarăm împreună cu Iustin Martirul: „Tot ceea ce s-a spus bine, ne aparține nouă, creștinilor“.¹⁹ Cu siguranță că adevărul revelat, așa cum este el prezentat în Cuvântul lui Dumnezeu și cunoscut prin Cristos, are o mai mare importanță decât adevărul natural. Dar și cel de-al doilea se încadrează în tiparul adevărului lui Dumnezeu. Rezultă deci că, pentru oricare dintre noi, oricât de curată ne-ar fi credința, încercarea de a susține adevărul revelat fie prin negarea oricărui alt aspect al adevărului, fie prin suprimarea sau distorsionarea lui, reprezintă o ofensă la adresa însăși a naturii lui Dumnezeu precum și căderea în doctrina imorală că scopul scuză mijloacele.

Ceea ce tocmai s-a spus este relevant în special pentru predicare. Fiecare predicator al Bibliei ar trebui

INTEGRAREA ȘI ADEVĂRUL

să-și pună mereu întrebări de genul: „Este exegeza mea adevărată?“, „Această predică a mea, indiferent cât e de inteligentă și de eficientă, prezintă oare cu adevărat ceea ce spune de fapt Scriptura?“ Multe predici atractive și foarte apreciate se bazează pe o exegeză iresponsabilă. Și cine nu a auzit unele ilustrații învechite prezentate de la amvon nu doar ca fiind adevărate, ci drept experiențe personale ale predicatorului, cu toate că sunt departe de a fi așa ceva? Când ajunge la problema tratării responsabile a Cuvântului lui Dumnezeu, Jean Calvin, prințul oratorilor, stabilește un standard la care toți cei care predică ar putea căuta să ajungă. „Nu știu să fi denaturat sau răstălmăcit nici un singur pasaj...“ a spus el „și, atunci când am simțit că puteam scoate un sens mai îndepărtat printr-un studiu mai subtil al textului, am călcat ispita în picioare“. ²⁰

Însă logica sacralității adevărului este o sabie cu două tăișuri care taie în ambele sensuri. De aceea trebuie să-i avertizăm în mod sincer pe cei care au convingeri teologice liberale, că a suprima sau a distorsiona oricare aspect al adevărului revelat în Cuvântul lui Dumnezeu și întrupat în persoana lui Cristos, cu scopul de a susține adevărul natural, este echivalent cu o ofensă la adresa Dumnezeului tuturor adevărilor și o alunecare în doctrina că scopul scuza mijloacele.

Fapt solemn este că adevărul este sfânt, inerent în natura lui Dumnezeu Însuși; el este sfânt pentru totdeauna. Oricine încearcă să-l modifice se face

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

vinovat. Biblia se încheie cu un accent clar pus pe adevăr. Când Ioan vede cerul deschis, în insula Patmos, el îl identifică pe Împăratul care se întoarce cu numele de „Cel credincios și adevărat”.²¹ Și când el descrie Noul Ierusalim, ne reamintește că acolo nu va fi loc pentru nici o violare a adevărului, pentru că „nu va intra în el nimic... ce este minciună”.²² Să nu uităm că Dumnezeu nu greșeste când accentuează ceva. Pe măsură ce continuăm să luptăm cu unele probleme dificile, să o facem plini de râvnă pentru adevăr, constatând cu adâncă umilință că putem realmente să nu reușim să-l înțelegem în toată perfecțiunea lui sacră, dar și crezând că Dumnezeul tuturor adevărilor ne va arăta calea prin care El să fie glorificat mai mult în învățămintul nostru creștin.

NOTE

1. Ioan 18:37.
2. *The Preacher and His Models*, de James Stalker, Londra, 1891, pag. 3.
3. *The Greek Testament*, de Henry Alford, Boston, 1878, vol. III, pag. 117.
4. Citat în *The Christian Approach to Culture*, de Emile Cailliet, New York, 1953, pag. 32.
5. *The Idea of a University*, de John Henry Cardinal Newman, Londra, 1901, pag. 70.
6. *Goals for American Education*, New York, 1950, pag. 508.
7. Ibid. pag. 143.
8. *General Education in a Free Society*, Cambridge, 1945, pag. 40.

INTEGRAREA ȘI ADEVĂRUL

9. 2 Timotei 3:7.
10. Filipeni 3:12-14.
11. *A Christian Philosophy of Education*, Grand Rapids, pag. 208-210. Folosită cu aprobare.
12. *Christianity and American Education*, de Edwin H. Rian, San Antonio, 1949, pag. 236. Folosită cu aprobare.
13. Ioan 14:6.
14. Ioan 17:17.
15. Filipeni 4:8.
16. 2 Corinteni 10:5.
17. *The Adventures of Don Quixote*, de Miguel de Cervantes Saavedra, traducere de J. M. Cohen, Middlesex, 1950, pag. 490.
18. Coloseni 1:15-17.
19. Justin Martyr, *Second Apology*, pag. 13, citat de Cailliet, pag. 62.
20. Citat de Georgia Harkness, *John Calvin: The Man and His Ethics*, New York, 1931, pag. 259.
21. Apocalipsa 19:11.
22. Apocalipsa 22:15.

1. The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work during the year. It is divided into two main sections: the first section deals with the general situation and the second section deals with the progress of the work.

2. The second part of the report deals with the results of the work during the year. It is divided into two main sections: the first section deals with the results of the work in the field and the second section deals with the results of the work in the laboratory.

3. The third part of the report deals with the conclusions of the work during the year. It is divided into two main sections: the first section deals with the conclusions of the work in the field and the second section deals with the conclusions of the work in the laboratory.

4. The fourth part of the report deals with the recommendations of the work during the year. It is divided into two main sections: the first section deals with the recommendations of the work in the field and the second section deals with the recommendations of the work in the laboratory.

5. The fifth part of the report deals with the summary of the work during the year. It is divided into two main sections: the first section deals with the summary of the work in the field and the second section deals with the summary of the work in the laboratory.

6. The sixth part of the report deals with the appendix of the work during the year. It is divided into two main sections: the first section deals with the appendix of the work in the field and the second section deals with the appendix of the work in the laboratory.

7. The seventh part of the report deals with the bibliography of the work during the year. It is divided into two main sections: the first section deals with the bibliography of the work in the field and the second section deals with the bibliography of the work in the laboratory.

8. The eighth part of the report deals with the index of the work during the year. It is divided into two main sections: the first section deals with the index of the work in the field and the second section deals with the index of the work in the laboratory.

9. The ninth part of the report deals with the list of figures of the work during the year. It is divided into two main sections: the first section deals with the list of figures of the work in the field and the second section deals with the list of figures of the work in the laboratory.

10. The tenth part of the report deals with the list of tables of the work during the year. It is divided into two main sections: the first section deals with the list of tables of the work in the field and the second section deals with the list of tables of the work in the laboratory.

CAPITOLUL D O I

PROFESORUL ȘI ADEVĂRUL

„Să nu vă potriviți chipului veacului acestuia,
ci să vă prefaceți prin înnoirea minții voastre...”

Romani 12:2

1. Determinarea adevărului

Discuția noastră de până acum ne-a condus la premisa că toate adevărurile sunt adevărurile lui Dumnezeu. Și nu numai atât. Ea a identificat Biblia, cu a ei revelare a lui Isus Cristos dătătoare de viață, drept factorul unificator al învățământului creștin. Acum trebuie să mergem mai departe pe acest drum. De la început apar unele întrebări: „Care este criteriul acestui adevăr atotcuprinzător? Spune-ne, te rugăm, cum să distingem adevărul de neadevăr?” Provocarea vine prin câteva cuvinte ca acestea.

Și este o provocare dreaptă, care nu e corect să fie evitată. Privind din nou la cuvintele lui Cervantes: „Acolo unde este adevărul, în măsura în care el este adevăr, acolo este Dumnezeu”,¹ observăm că ne

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

preocupă deocamdată propoziția condițională „în măsura în care (dacă) el este adevăr”. Cum să determinăm adevărul - „aceasta este întrebarea”, cum zicea Hamlet.

Există trei moduri de abordare a problemei: din punctul de vedere doar al revelației, din punctul de vedere al revelației plus rațiunii și din punctul de vedere doar al rațiunii. Noi am mers deja suficient de departe ca să putem face o alegere: modul nostru de abordare este prin revelație plus rațiune. A face din revelație singurul mijloc de a cunoaște ce este adevărat sau ce este fals în orice domeniu, poate duce la iraționalism cu pericolul discreditării facultății de a gândi dată de Dumnezeu. Aceasta nu înseamnă nici o clipă a nega că adevărul lui Dumnezeu a fost revelat, ci mai degrabă a recunoaște faptul că, în înțelegerea și în descoperirea noilor aspecte ale adevărului, rațiunea noastră, sub călăuzirea Duhului lui Dumnezeu, joacă un rol necesar. La polul opus este punctul de vedere care face din rațiunea umană singurul mijloc de cunoaștere a adevărului. Trebuie să respingem cu hotărâre această părere, deoarece ea nu ia în considerare revelația lui Dumnezeu și sfârșește în raționalism și în umanism (ateism), făcând din mintea omului natural măsura tuturor lucrurilor.

Pentru creștin, deci, locul unde se află adevărul este revelația lui Dumnezeu, conținută în primul rând în Cuvântul inspirat, dar manifestată și în creație. Și acest adevăr, deși la cel mai înalt nivel e primit prin credință, poate fi cunoscut și prin rațiunea noastră,

PROFESORUL ȘI ADEVĂRUL

iluminată de Duhul Sfânt. Propoziția precedentă lărgeste ideea de adevăr susținută de unii creștini. Ea aduce în atenția noastră o altă sferă a revelației lui Dumnezeu - aceea a naturii. Când spunem că Dumnezeu are două cărți, ne aflăm pe o temelie biblică solidă. De exemplu, în Psalmul 19, primele șase versete ne spun că cerurile, stelele, ziua și noaptea și însuși soarele mărturisesc împreună gloria lui Dumnezeu și măreția lucrării Lui, pe când tot restul psalmului vorbește despre Cuvântul scris. Și mai limpede, argumentul de la începutul Epistolei către Romani, cu care Pavel îi acuză pe oameni de starea lor de păcat, este că, având mărturia despre Dumnezeu în natură - adică, având cartea creației lui Dumnezeu deschisă în fața lui și putând să citească în ea puterea divină și dumnezeirea - omul nu are nici o scuză, deoarece, nerecunoscându-L și neglorificându-L pe Dumnezeu, el și-a urmat propria-i inimă nebună și întunecată.*

De aceea, orice bază adecvată a învățământului creștin trebuie să includă revelația lui Dumnezeu atât în creație cât și în Cuvântul Lui scris. Însă înțelegerea noastră umană a cărții naturii nu trebuie să devină norma de acceptare a celeilalte cărți, Biblia. Dimpotrivă,* învățământul creștin trebuie să recunoască faptul că

* „În adevăr, însușirile nevăzute ale Lui, puterea Lui veșnică și dumnezeirea Lui se văd lămurit, de la facerea lumii, când te uiți cu băgare de seamă la ele în lucrurile făcute de El. Așa că nu se pot dezvinovăți, fiindcă, măcar că au cunoscut pe Dumnezeu, nu L-au proslăvit ca Dumnezeu, nici nu L-au mulțumit, ci s-au datat la gândiri deșarte și inima lor fără pricepere s-a întunecat.”²

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

noi cunoaștem doar crâmpoie din vasta carte a universului creat. Atitudinea lui Einstein, care compară universul cu un ceas a cărui carcasă este închisă pentru totdeauna și care îl aseamănă pe omul de știință cu cineva care, din exterior, trebuie să afle mecanismul interior de funcționare a ceasului, este o adevărată lecție pentru noi. Este nevoie de multă umilință pentru a evita siguranța pripită cu care unii creștini, care nu știu aproape nimic despre vastul domeniu al științei, fac afirmații dogmatice cu privire la cartea creației.

Însă, tot timpul criteriul ultim al adevărului se găsește în Cuvântul revelat, Biblia. Prin aceasta nu spunem că creștinii știu tot ce se poate ști despre ceea ce înseamnă acest criteriu. Este încă adevărat și va fi mereu adevărat, până când va veni un cer nou și un pământ nou, că noi „privim ca printr-o sticlă întunecată”. De altfel, noi, cei care trăim într-o epocă atât de îndepărtată în timp de cea a lui Pavel, ar trebui să fim în stare să profităm de lecțiile pe care ni le oferă trecutul. Ar trebui să ne amintim că a existat o vreme când astronomia lui Ptolemeu a fost pusă deopotrivă cu adevărul Scripturii. Această egalitate a fost greșită, așa cum știu acum și cei mai stricți fundamentalști. Nu Scriptura era greșită, ci modul de înțelegere a Scripturii de către creștini era greșit. Tot așa, când Biserica a admis, în cele din urmă, adevărul astronomiei lui Copernic, Biblia a fost iluminată și nu răsturnată.

În zilele noastre, este valabil același principiu. De exemplu, devine tot mai clar că rasa umană are o

PROFESORUL ȘI ADEVĂRUL

vechime mult mai mare de 6000 de ani, cum se susține în mod tradițional. Cea mai recentă realizare, care aduce lumină în stabilirea vechimii omului, este ceasul cu carbon. Descoperirea lui reprezintă o pagină fascinantă a științei contemporane. Studiarea razelor cosmice, care se revarsă asupra noastră din spațiul cosmic, a dus la înțelegerea procesului nuclear care are loc în straturile superioare ale atmosferei. Acest studiu a arătat că razele cosmice produc neutroni care transformă nitrogenul din atmosferă în carbon radioactiv. În același timp, în aer mai este prezent și carbonul obișnuit și atât carbonul obișnuit cât și cel radioactiv reacționează cu oxigenul rezultând bioxidul de carbon. Mai mult chiar, bioxidul de carbon, indiferent dacă e radioactiv sau obișnuit, este absorbit de plante și de animalele care se hrănesc cu plante.

Dr. Willard F. Libby de la Institutul de Studii Nucleare de pe lângă Universitatea din Chicago a fost cel care a stabilit pentru prima dată proporția exactă dintre carbonul radioactiv și cel obișnuit din aer și pe această bază s-a construit ciudatul ceas cu carbon. Căci se cunoștea că atomii de carbon radioactiv, ca toți atomii radioactivi, se dezintegrează în timp într-o rată medie constantă. Astfel, după 5568 de ani va mai rămâne doar aproximativ o jumătate din cantitatea de carbon radioactiv existentă inițial. După alți 5568 de ani se va disipa o jumătate din cantitatea rămasă și procesul va continua până când, după 25000 de ani, va mai rămâne doar a 30-a parte din cantitatea inițială de carbon radioactiv. O vechime care depășește 30000

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

de ani devine imposibil de măsurat cu tehnica actuală, deoarece concentrația de carbon radioactiv rămas este infimă.

Astăzi este o certitudine faptul că toate animalele și plantele vii conțin aceste două feluri de carbon în aceeași proporție în care ele se află în aer. Însă, imediat după moarte, absorbția de carbon încetează. Acum ceasul pornește, măsurând anii prin dezintegrarea carbonului radioactiv. Așa se face că specialistul poate lua o fosilă sau un os - nu mai vechi de aproximativ 30000 de ani - poate măsura carbonul radioactiv cu un contor Geiger și astfel, poate să-i calculeze vechimea.

Iată câteva descoperiri cu privire la om. Sandalele împletite îngropate în Fort Rock Cave de lângă Crater Lake, Oregon, au fost datate ca având o vechime de aproximativ 9000 de ani. Un os ars, de la o specie dispărută de bizon, cu urme de sulită făcute de om, găsit la Tepexepan, Mexico și unul găsit la Clovis, New Mexico, s-au dovedit a fi vechi de 10000 de ani. Unul dintre specialiștii de frunte din acest domeniu, profesorul J. Laurence Kulp de la catedra de geologie a Universității Columbia i-a spus autorului acestei cărți că obiectele lucrate de mâna omului, găsite într-o peșteră din Franța, au fost datate cu ajutorul ceasului cu carbon ca având o vechime de 14000 de ani.

Și exemplele pot continua. În mod evident, ideile tradiționale despre vechimea omului trebuie revizuite. Dar va schimba oare aceasta adevărul esențial al minunatei relatări din Genesa despre creație? Bineînțeles că nu. Dimpotrivă, pur și simplu va lărgi și va

PROFESORUL ȘI ADEVĂRUL

adânci înțelegerea de către noi a acestui adevăr.³

Lucruri ca acestea ridică probleme de interpretare - importante, desigur, însă totuși doar interpretări. În spatele lor se află anumite adevăruri sigure, scrise clar în Biblie, pentru ca toți oamenii să le vadă și să le creadă. Acestea sunt adevărurile care alcătuiesc cadrul concepției noastre creștine despre lume. Ce sunt ele? Sunt faptele pe care se bazează creștinismul. În ele sunt incluse: existența Dumnezeuului celui viu, Creatorul cerului și al pământului, crearea omului după chipul lui Dumnezeu, un chip distrus prin căderea omului în păcat, cădere care e imposibil de reparat prin puterea omului, însă care nu depășește puterea lui Dumnezeu de regenerare, întruparea lui Dumnezeu Fiul și răscumpărarea de către El a omenirii pierdute, lucrarea lui Dumnezeu Duhul Sfânt de a chema și a alege din această lume o comunitate de credincioși, care alcătuiesc Trupul lui Cristos, Biserica și, în cele din urmă, sfârșitul istoriei acestui pământ prin „arățarea slavei marelui nostru Dumnezeu și Mântuitor Isus Cristos”.⁴

Trebuie să înțelegem o dată pentru totdeauna că nu există nimic sectar în aceste adevăruri. Ele sunt comune tuturor ramurilor bisericii creștine. Recunoscând că în multe părți ele au fost și sunt încă și astăzi diluate prin concesiile și rezerve sau întunecate prin tradiții și dogme omenesti, rămâne faptul că aceste adevăruri constituie atât fundamentul cât și cadrul de referință al unei concepții creștine despre lume. Pe aceste adevăruri trebuie să construim învățământul

creștin, în cadrul lor trebuie el să funcționeze.

2. Nu există învățământ creștin fără profesori creștini

Acum suntem pregătiți să tragem o concluzie importantă și anume că în momentul în care o persoană se situează pe poziția de a recunoaște că toate adevărurile sunt adevărurile lui Dumnezeu, ea se angajează să facă ceva. Biblia nu cunoaște nici un adevăr care să fie pur teoretic. În Biblie adevărul este legat de faptă. Noi vedem acest principiu în cea mai înaltă expresie a sa în actul ispășirii. Doar ca pură teorie, ispășirea, deși este profund adevărată, nu ar putea niciodată salva nici măcar un singur suflet. Pentru ca ispășirea să aibă puterea de a salva, El, Cel care este adevărul, a trebuit să o „facă” prin lucrarea Sa de răscumpărare de pe Calvar. Tot așa se întâmplă cu toate adevărurile Scripturii. Ele trebuie legate de viață, ca să fie cunoscute pentru ceea ce sunt ele în realitate. Rezultă, deci, că adoptarea de către învățământul creștin a principiului că toate adevărurile sunt adevărurile lui Dumnezeu, înseamnă nu numai vorbe ci și fapte.

Cum poate atunci școala sau colegiul creștin să-și exprime convingerile fundamentale? Având ca factor integrator Cuvântul lui Dumnezeu cu revelarea dătătoare de viață a lui Isus Cristos, în ce direcție trebuie să meargă învățământul creștin pentru a „face” acest adevăr? Ne ocupăm cu răspunsul la aceste întrebări pe măsură ce vom continua să tratăm modul în care toate obiectele de studiu se pot raporta la

PROFESORUL ȘI ADEVĂRUL

cadrul de referință creștin.

Există două moduri posibile de abordare a acestor probleme. Primul este prin intermediul profesorului, cel de-al doilea prin intermediul obiectului specific de învățământ. Când cea de-a doua metodă devine o reconciliere punct cu punct a așa-ziselor domenii „seculare” de cunoaștere cu Biblia și cu adevărul creștin, ea poate induce în eroare. Dar când ea caută să descopere un teren comun celor două, atunci ea este valoroasă, cu toate că îi lipsește caracterul direct al primei metode. Însă, a aborda de la început problema integrării prin intermediul profesorului, înseamnă a merge la rădăcina problemei. De aceea, noi vom lua ca punct de plecare profesorul și nu obiectul de studiu pe care el îl predă.

Cam cu un an în urmă am avut ocazia să petrec o dimineață împreună cu profesorul Karl Barth în biroul său de la Bazel, din Elveția. În cursul conversației noastre, am discutat problema care se află acum în fața noastră. Opinia hotărâtă a dr. Barth a fost că cel mai eficient mod de a integra fiecare obiect de studiu cu creștinismul este prin intermediul profesorilor cu o adevărată concepție creștină despre lume, sau *Weltbild*, ca să folosesc cuvântul german folosit de el. După câteva săptămâni am avut o discuție similară cu domnul C. S. Lewis în apartamentul său de la Magdalen College, Oxford. El a fost de aceeași părere. Opiniile acestor oameni distinși confirmă convingerea pe care o nutresc de ani de zile educatori creștini de mare profunzime. Da, esența problemei este profesorul.

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

Este inevitabil faptul că concepția despre lume a profesorului, în măsura în care el este eficient, condiționează cu timpul concepția despre lume a elevului. Nimeni nu predă dintr-un vacuum filozofic. Într-un fel sau altul, fiecare profesor își exprimă convingerile după care trăiește, fie că ele sunt pozitive, fie că sunt negative din punct de vedere spiritual.

De aceea, școala sau colegiul care va dezvolta o programă centrată pe Cristos și fundamentată pe Biblie trebuie să înalțe stindardul pe care să fluture cuvintele: „Nu există învățământ* creștin fără profesori creștini“, stindard pe care nu are voie niciodată, în nici o situație, să îl coboare. Compromisurile în această problemă, dacă se stăruie în ele, au întotdeauna ca rezultat o secularizare treptată a instituției. Cu toate acestea, astăzi se pledează exact în favoarea unor astfel de compromisuri.

Ascultați ce spune profesorul de etică creștină de la Pacific School of Religion. Scriind în *The Christian Century* pe tema „A face din colegiul bisericii un colegiu creștin“, dr. Robert E. Fitch spunea: „Cărțile se dau pe față... când ești confruntat cu situația de a alege între un ateu tolerant, care este un bun profesor și un erudit și un adevărat credincios, care este un profesor oarecum inferior și mai puțin erudit. Dacă îl alegi pe cel din urmă, tu îl discreditezi în ochii elevilor atât pe Dumnezeu cât și învățătura ... Dacă îl alegi pe

* Cuvântul este folosit aici în sens de instituție și se referă la educația din școlile și colegiile declarate creștine, așa cum se ia în considerare în această carte.

primul, dai cel puțin dovadă că un colegiu creștin respectă învățătura și învățământul. Și în plus, oamenii din cadrul corpului profesoral, care sunt creștini sinceri și în același timp erudiți și profesori capabili, sunt de un calibru suficient de mare pentru a contracara lipsurile ateului. Dacă directorul sau decanul își cunoaște treaba și nu îi este teamă de principiile sale, el îl va alege pe ateu”.⁵

Oricât ar suna de plauzibil, aceasta nu este nimic altceva decât o capitulare în fața unei rezolvări expeditivă. În primul rând, acest mod de a proceda stabilește o alternativă greșită, pentru că dă la o parte faptul că Dumnezeu poate să îi călăuzească pe directori să formeze un corp profesoral care să fie atât creștin cât și competent. În al doilea rând, acest mod de a proceda nu vede faptul că ateul nu poate să predea compatibil cu creștinismul, ci că el cu siguranță va reflecta concepția sa despre lume fără Dumnezeu. Practicarea unei asemenea politici va aglomera cu timpul corpul profesoral cu „atei toleranți”, datorită faptului că directorii care o adoptă vor alege inevitabil calea mai ușoară de a angaja necredincioși amabili, în loc să caute cu perseverență și rugăciune profesori care să fie atât erudiți cât și creștini. Și cine ar îndrăzni să nege că există și astfel de oameni și să afirme că într-o țară de mărimea Statelor Unite nu poți întâlni asemenea persoane?

3. Nici creștinii nu sunt imuni la secularism

Dacă profesorul creștin este atât de important, atunci

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

trebuie să ne gândim câteva clipe ce fel de concepție despre lume și viață au majoritatea membrilor corpului profesoral din școlile și colegiile noastre creștine. Să începem cu climatul de opinie din învățământul american contemporan - secular, naturalist, centrat pe om, necentrat pe Dumnezeu, având ca dinamică o idealizare aproape religioasă a democrației. Dacă studiem cu atenție profesorii, chiar și pe cei din instituțiile evanghelice, vom descoperi că majoritatea lor au fost instruiți, în perioada lor cea mai optimă de formare, în școli a căror filozofie educațională este lumească. De asemenea, o mare parte din ei și-au făcut studiile superioare în colegii pedagogice sau în colegii universitare și universități seculare. Aceasta nu înseamnă că toți cei care merg la un colegiu secular ies de acolo cu o concepție seculară despre lume. Este posibil ca creștinii care sunt predați cu adevărat să-și păstreze concepția lor creștină despre lume chiar și într-o atmosferă indiferentă sau ostilă. Însă, pentru a face aceasta, ei trebuie să fie conștient vigilenți la presiunile seculare care se fac asupra lor și trebuie să ducă o viață creștină disciplinată. Realitatea ne obligă să admitem că mult prea puțini studenți creștini din colegiile seculare sunt așa de vigilenți și disciplinați și că, prin urmare, mult prea puțini dintre ei pot evita pătrunderea puternică a secularismului în gândirea lor.*

Pe de altă parte, un mare număr de profesori din

* Pentru discuții suplimentare asupra problemei vezi Apendicele.

PROFESORUL ȘI ADEVĂRUL

instituțiile creștine au studiat ei înșiși în colegii creștine. Însă, chiar și în colegiile creștine a existat o prea slabă corelare între creștinism și așa-numitele obiecte de studiu seculare. Adăugând la aceasta faptul că marea majoritate a manualelor sunt scrise dintr-un punct de vedere care nu reușește să raporteze toate adevărurile la Dumnezeu, putem vedea că, într-o oarecare măsură, chiar și profesorii noștri creștini reflectă secularismul epocii noastre.

Cum ar putea fi situația altfel? Atmosfera intelectuală în care s-a dezvoltat mintea lor a fost în mare parte lumească. Cu toate că ei înșiși au primit o viață nouă prin credința în Cristos, categoriile de gândire care au fost cultivate în ei de-a lungul anilor nu pot fi așa de ușor lepădate. Fapt este că această filozofie lumească, atee este mai penetrantă decât ne dăm cei mai mulți dintre noi seama. Cu câțva timp în urmă am fost rugat să țin un discurs la un institut pedagogic creștin de lângă Philadelphia. În scrisoarea de invitație, președinta a făcut această afirmație clară: „Majoritatea suntem evanghelici și, cu toate că suntem bine întemeiați pe doctrinele fundamentale, am primit o pregătire generală, în care Dumnezeu era omis și astfel negat. Așa că, deoarece noi îi educăm pe copii sub autoritatea lui Dumnezeu, trebuie să-L lăsăm pe El să ne reeduce pe noi”.

Este încurajator că există unii care și-au dat seama de această nevoie de reeducare chiar și a profesorilor creștini. Printre ei se numără și Reverendul Mark Fakkema de la National Association of Christian

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

Schools. Programă analitică a domnului Fakkema⁶, vizând o filozofie fundamental creștină a învățământului, este clară și consecventă. Cursurile sale, predate într-o serie de colegii și seminarii din toată țara, au deschis ochii multor profesori, care, cu toate că ei înșiși sunt niște persoane reînnoite spiritual, nu și-au dat niciodată seama că ei îi învață pe alții, cel puțin parțial, dintr-un cadru de referință predominant ateu.

Reverendul E. A. de Bordenave expune o părere similară la care au ajuns unii educatori episcopalieni. Într-un ziar publicat de National Preparatory School Committee⁷, el scrie referitor la un grup de școli ale Bisericii Protestante Episcopaliene: „Această religie seculară (filozofia care domină învățământul modern) a fost punctul de vedere din care sunt scrise toate manualele, cu excepția unora folosite pentru studiile teologice. A fost punctul de vedere din care au fost educați aproape toți profesorii noștri. A fost punctul de vedere al majorității părinților noștri, al celor din consiliile de administrație și, într-o măsură uimitoare, chiar și al acelor dintre noi care... predăm credința creștină! Această credință seculară - care este adevărata credință a Americii - ne infestază și ne corupe pe noi toți și toate școlile noastre. Ea pătrunde chiar și în aerul pe care-l respirăm!”

Imaginea nu este exagerată și nici nu se aplică doar școlilor episcopaliene.* Dacă s-ar cunoaște datele, s-ar

* Un punct de vedere asemănător a fost exprimat și de alte grupări, printre care se remarcă Biserica Creștină Reformată și luteranii din cadrul Sinodului Missouri.

veda că ele se aplică și unor școli și colegii care, deși pun un mare accent pe cursurile biblice, pe orele de capelă și pe trezirea spirituală, se pretind a fi reprezentativ creștine, cu toate că în realitate există o prea mică diferență între modul lor de a predă majoritatea obiectelor de studiu și cel dintr-o școală seculară sau o universitate de stat, cu excepția faptului că în școala creștină orele pot începe cu rugăciune.

Ce se poate face în această situație? Răspunsul este că se pot face multe în această privință, cu condiția ca învățământul nostru creștin să plătească prețul dublu al unei gândiri profunde și al unei munci intense. Un lucru este sigur și anume că nici un remediu superficial nu va fi suficient. Trebuie să mergem la rădăcina problemei. Și aceasta nu înseamnă nimic altceva decât o reconsiderare a atitudinilor, care au devenit obiceiuri de-a lungul anilor. În loc să își petreacă timpul discutând probleme neesențiale, profesorii creștini trebuie să investigheze măsura în care climatul de opinie secular a pătruns în propriile lor minți și le-a influențat modul lor de predare. O asemenea investigație va fi tulburătoare. Ea poate avea drept rezultat chiar revizuirea unor moduri și metode preferate de a predă obiectul de studiu respectiv. Însă ea trebuie făcută. În filozofia creștină există ori totul ori nimic. Nu există jumătăți de măsură, în ciuda deselor încercări de compromis pe care mulți dintre noi le facem fără să ne dăm seama. Pe scurt, trebuie să vedem o dată pentru totdeauna că provocarea Sfântului Pavel: „...orice gând îl facem rob ascultării de Cristos...”⁸ nu este doar

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

o expresie retorică. Ea se aplică întregului învățământ creștin și este un ideal realizabil.

4. Integrarea prin intermediul profesorului

Să privim acum atent la profesorul creștin. Când a devenit creștin prin nașterea din nou, el nu a primit instantaneu o concepție complet dezvoltată despre lume. Aceasta i-a fost mai degrabă implantată sub formă de germen sau de embrion. Așa cum există credincioși care dovedesc puțină maturitate (Noul Testament îi numește „copilași”⁹), tot așa există și alții care, atunci când se ajunge la problema dezvoltării unui cadru consecvent de referință, rămân la fel de copii. Pe de altă parte, există și din aceia care cresc cu adevărat. După ce s-a convertit, Sf. Pavel a petrecut mulți ani de solitudine în Arabia și, după șederea sa acolo, el a devenit prin inspirație marele sistematizator al creștinismului apostolic. Augustin a dezvoltat o concepție organizată despre adevărul creștin, tot așa și Calvin, Edwards și mai recent Hodge și Strong, în timp ce chiar și în zilele noastre bărbați ca Barth în Europa iar în America Chafer, Berkhof din tabăra conservatorilor și Tillich și Niebuhr din tabăra liberalilor au sistematizat adevărul, așa cum l-au văzut ei.

Este evident imposibil să ne așteptăm la asemenea realizări de la toți profesorii creștini. Însă nu numai că este posibil, ci și destul de rezonabil să ne așteptăm ca profesorii creștini să aibă o concepție despre lume inteligent înțeleasă și susținută cu convingere. Pentru profesorul evanghelic această concepție despre lume

se bazează, așa cum am văzut, în primul rând pe revelația scrisă a lui Dumnezeu, deși ea se bazează și pe revelația Lui în natură. Această concepție se poate forma prin acel studiu personal al Cuvântului lui Dumnezeu, la care este obligat fiecare creștin, prin studierea marilor gânditori creștini și, așa cum am sugerat deja, prin discutarea cu profesorii a cadrului de referință creștin.

Din cele enumerate, cu mult mai important decât toate este studiul personal al Cuvântului lui Dumnezeu. Este un lucru trist faptul că principiul protestant al competenței fiecărui credincios de a interpreta individual Biblia sub călăuzirea Duhului Sfânt este atât de des onorat doar de la necaz. Mulți creștini din zilele noastre sunt extraordinar de leneși în gândire. Prea adesea protestantul fără pregătire teologică se bazează doar pe pastorul său pentru înțelegerea și, ca să spunem adevărul, chiar și pentru citirea Bibliei. O asemenea cunoaștere a Cuvântului lui Dumnezeu prin intermediul altora nu va putea forma niciodată gândirea unui om pe baze revelaționiste. Chiar și printre evanghelicii care citesc Biblia, care participă la conferințe biblice și frecventează biserica, există un exces de bazare pe ceea ce spun alți oameni despre Cuvântul lui Dumnezeu, în loc să fie pe ceea ce îi spune Biblia direct fiecărui individ în parte. Cu toată sinceritatea, trebuie să admitem că nici un profesor sau pastor, care nu are în centrul vieții și al gândirii sale Biblia într-o asemenea măsură încât să o trăiască zilnic, nu poate spera să-și dezvolte un cadru de

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

referință creștin.

Cu câțiva ani în urmă, profesorul Charles Grosvenor Osgood de la Princeton a scris un mic volum cu titlul *Poetry As a Means of Grace* în care el recomanda cunoașterea intimă a oricăruia dintre marii poeți, drept antidot pentru materialismul modern. „Alege-ți acest autor”, spunea el, „așa cum îți alegi prietenii... gândește-te la el zilnic în clipele grele. Citește câte ceva din el cât poți de des până când măcar părți din el devin parte din tine. Nu consulta alte cărți sau alți oameni ca să ți-l explice mai mult decât o poți face tu singur. Cunoaște-l mai întâi de toate. Lasă-l să se explice singur. Ceea ce vei ajunge astfel să cunoști din el îți va părea zilnic nou și proaspăt. Fiecare revenire la el îți va aduce un gând nou, un sentiment nou, o aplicație nouă, aspecte noi ale lucrurilor familiare. El devine un agent antiseptic împotriva tuturor agenților care încearcă să facă viața acră, banală și insipidă”.¹⁰ În această pledoarie pentru o părtășie vie cu un mare poet, profesorul Osgood a exprimat de asemenea modul în care noi creștinii trebuie să folosim Biblia. Am putea adăuga că, dacă pentru un student la literatură poezia poate avea acest efect de remediu, cu atât mai mult îl va avea Biblia pentru creștinul care învață să trăiască după cele scrise în paginile ei.

La acest punct vorbesc din experiență personală. De mulți ani lucrez zilnic împreună cu un foarte talentat profesor de engleză. Cunoștințele sale de literatură sunt de o vastitate și de o profunzime pe care puțini profesori universitari o au. Orele lui sunt o

PROFESORUL ȘI ADEVĂRUL

experiență pe care fiecare absolvent al școlii unde predă el și-o amintește cu multă apreciere. Nu există nici un dubiu relativ la competența sa profesională. Când el îl predă pe Shakespeare sau pe Milton, o face cu o autoritatea născută dintr-o cunoaștere îndelungată și plină de dragoste a operei lor. Și în permanență, mai există o carte pe care el o trăiește, pentru că este un creștin devotat, dar cu un altfel de devotament decât cel pentru clasicii englezi. Nu numai că inima lui este în Biblie, dar prin folosirea ei zilnică și prin studierea ei permanentă Biblia i-a format literalmente mintea. Un astfel de om nu face doar scurte incursiuni de la literatura engleză la Biblie. În ciuda faptului că el se ocupă permanent de literatură, adevăratul său cămin spiritual și intelectual este Cuvântul lui Dumnezeu. Aceasta nu îl face să fie mai puțin competent în predarea literaturii, ci mai degrabă predarea unui obiect de învățământ așa-zis secular este îmbogățită, deoarece el se apropie de acesta cu o concepție cu adevărat creștină despre lume. Un asemenea om nu tolerează „reconcilieri” forțate între engleză și creștinism, în schimb, în predarea sa există o comunicare naturală a expresiilor și a atitudinilor creștine, care curg dintr-o minte și o personalitate adâncită în Biblie.

Priviți din nou la acest exemplu așa cum este desprins direct din viață. El oferă un indiciu pentru integrarea efectivă a creștinismului cu întregul curriculum. Haideți să urmărim împreună acest indiciu în domeniul învățământului cu care eu sunt cel mai

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

familiarizat - școala secundară independentă. Asemenea școli, deși cu mult depășite ca număr de liceele publice, au o deosebită importanță în raport cu proporția lor. Ele au libertatea prețioasă de a lucra în domenii care nu sunt de obicei dezvoltate în școlile publice și, în ceea ce privește învățătura creștină, ele au toată libertatea. Contribuția adusă de ele țării noastre este deja mare, dar totuși mică în comparație cu ceea ce ar putea să o aibă dacă mai multe dintre ele și-ar folosi deschis și fără rușine libertatea de a dezvolta programe cu adevărat creștine.

O caracteristică a acestor școli este aceea de a acorda religiei un loc în programa lor de învățământ. Problema este că orele de religie sunt, în cele mai multe cazuri, izolate față de celelalte materii. Ca niște mici insule de adevăr spiritual, ele stau în mijlocul unui plan de învățământ secular. În loc să fie unite organic cu orele de matematică, literatură, științe exacte sau istorie, ele sunt efectiv separate de acestea. Ele se înalță ca niște fortărețe ale religiei în învățământul nostru modern, însă ele seamănă prea mult cu acele -

castelele înconjurate de șanțuri cu apă, care punctează ținuturile britanice, splendide și venerabile, aducând peisajului o aură de splendoare trecută, dar ruptă de viața de zi cu zi.*

Problema este să umplem șanțul și să scoatem creștinismul din castelul său venerabil. În acest scop eu sugerez un plan menit să facă din creștinism și din

* Același lucru este valabil pentru majoritatea școlilor și colegiilor evanghelice. Și în cadrul lor catedra de Biblie tinde spre izolare.

PROFESORUL ȘI ADEVĂRUL

Biblie centrul viu al curriculumului. Așa îndrăzneț cum ar putea părea, el nu este însă teoretic. El a fost testat deja în experiența concretă a vieții de școală și s-a dovedit eficient.

5. Profesori de obiecte de studiu „seculare” care predau Biblia

Pe scurt, planul este următorul. Școala creștină, care crede că toate adevărurile sunt adevărurile lui Dumnezeu și care vrea în mod serios să integreze Biblia și pe Cristos în curriculumul său, trebuie să renunțe la conceptul de a avea o catedră de Biblie complet separată. În schimb, ea trebuie să caute și să formeze profesori creștini devotați care, pe lângă faptul că sunt competenți la matematică, științele naturii, limbi sau studii sociale, sunt, de asemenea, capabili să predea Biblia. Asemenea profesori, în special la nivelul școlii secundare, nu trebuie neapărat să fie tehnic instruiți ca savanți în Biblie, cu toate că o asemenea instruire este valoroasă. Ei trebuie însă, ca și profesorul de engleză menționat mai înainte, să fie persoane al căror prim cămin spiritual și intelectual este Biblia. În fiecare colectiv de profesori creștini vor exista profesori capabili și dornici să țină o oră de Biblie paralel cu obiectul de studiu pe care îl predau. A avea chiar și numai un singur asemenea profesor la fiecare din catedrele principale reprezintă un țel spre care tindem. De fapt, chiar și realizarea parțială a acestui scop înseamnă un mare pas înainte spre a face din adevărul creștin centrul vital al programei de

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

învățăământ.

Există un motiv pentru acest lucru. Profesorul de istorie, de matematică sau de științe exacte, care predă și Biblia, este preocupat de prezentarea adevărului lui Dumnezeu așa cum este el dat în locul ultim al autorității spirituale. Prin ora sa de Biblie, el nu numai că este într-un permanent contact cu Cartea, așa cum ar trebui să fie oricare creștin viu, dar el lucrează efectiv cu adevărul biblic, clarificânduși-l în propria sa minte, căutând să le comunice elevilor săi sensul acestuia cu exactitate și eficiență. Din această experiență trebuie să rezulte conștiința relației dintre Cuvântul lui Dumnezeu și respectiv celelalte obiecte de studiu pe care profesorul le predă. Corelarea creștinismului cu activitatea lui obișnuită de profesor va fi naturală și intuitivă, nu forțată și calculată. Cu cât se extinde mai mult un asemenea plan, cu atât va fi mai completă integrarea în întreaga programă de studiu. Ca și un magnet, Biblia va acționa ca agent spiritual polarizant pentru celelalte obiecte de studiu.*

Există obiecții la acest plan. De exemplu, unii pot

* Principiul funcționează ori de câte ori un profesor care predă un obiect de studiu secular studiază cu seriozitate Biblia, indiferent cu ce scop. De exemplu, într-o școală creștină pot să existe profesori de obiecte de studiu așa-zise seculare, care sunt efectiv predicatori laici. O astfel de predicare necesită studiu biblic și acest studiu va afecta inevitabil, poate în mod inconștient însă nu mai puțin vital, prezentarea de către profesor a obiectului său obișnuit de studiu. De aceea este atât de valoros într-o școală creștină profesorul care este un lucrător activ în biserică sau la școala duminicală.

spune că Biblia este un obiect de studiu prea dificil pentru a putea fi predat de cei care nu sunt experți. Cunoașterea întregului domeniu al literaturii și al exegezei biblice, familiarizarea cu limbile originale în care a fost scrisă Biblia, înțelegerea complexităților criticii istorice, instruirea sistematică în teologie și în filozofia religiei - se pretinde că toate acestea sunt necesare pentru predarea eficientă a Bibliei. Acum, fără să negăm valoarea unei asemenea instruirii, care într-adevăr echivalează cu un curs de seminar, trebuie să declarăm că obiecția nu este validă. Va exista întotdeauna un loc pentru specialistul în studiul Bibliei. Bineînțeles că școala care își formează profesorii de Biblie din rândul corpului ei profesoral, are nevoie de cel puțin un om instruit din punct de vedere tehnic care să fie ghid și centru de referință. Totuși, pentru profesorul care, pe lângă orele sale mai are un curs sau două de Biblie, aceasta este o altă problemă, presupunând că el are experiență practică atât în arta, cât și în teoria predării și presupunând că este foarte silitor cu privire la Biblie. Profesorul experimentat care poate stăpâni clasa și poate menține atenția elevilor într-o oră de științe exacte, prin studiu cu credincioșie și cu rugăciune, poate trezi interesul lor pentru Cuvântului lui Dumnezeu. Unii profesori fac acest lucru în fiecare duminică în unele școli duminicale. Se poate face, de asemenea, în zilele săptămânii de către profesori calificați, care sunt devotați Bibliei și adânc preocupați să-și familiarizeze elevii cu mesajul ei.

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

O altă obiecție apare pe motive pur practice. Planul de a integra Scriptura în întreaga programă de studiu prin formarea de profesori de Biblie în cadrul diferitelor catedre pare bun, ni se spune, dar în realitate este o utopie imposibilă. Problemele grele legate de găsirea unor astfel de profesori vor împiedica realizarea lui efectivă. Ca răspuns la această obiecție, dați-mi voie să vă amintesc, cu toată smerenia, că acest plan de pregătire de profesori de Biblie din cadrul profesorilor din școală nu este propus de un teoretician, care își petrece timpul în fotoliu. Cele mai multe lucruri pe care le știu despre învățământ le-am dobândit din experiența de zi cu zi în conducerea unei școli creștine timp de 30 de ani. Este perfect adevărat că e greu să găsești profesori creștini adevărați - cât e de greu nu știe nimeni mai bine ca un director care se luptă de mult timp cu această problemă. Așa cum Roma nu a fost construită într-o singură zi, tot așa un corp profesoral creștin vital nu se poate aduna peste noapte. El se formează de-a lungul câtorva ani. Toți cei care suntem angajați în conducerea de școli și colegii devotate anumitor standarde doctrinare, am fost dezamăgiți de profesori care ne-au dat răspunsuri corecte, însă a căror conduită de zi cu zi a dezvăluit o viață greșită. În formarea unui corp profesoral nu există nimic care să înlocuiască experiența și, având în vedere failibilitatea noastră umană, sunt inevitabile o serie de încercări și erori. Cu toate acestea, este cu siguranță în limitele posibilului alcătuirea unui corp profesoral format în întregime din profesori competenți

PROFESORUL ȘI ADEVĂRUL

din punct de vedere profesional, care sunt creștini vitali, folosind adjectivul în sensul cunoașterii personale a lui Cristos ca Domn și Mântuitor. Unanimitatea confesională nu e esențială, însă unanimitatea de credință este. O dată ce s-a format un corp profesoral de acest gen, sau, să spunem, o dată ce el se află în proces de formare, există posibilitatea sigură de a recruta din rândurile lui pe aceia care pot fi instruiți pentru a deveni profesori de Biblie.

Cheia formării unor astfel de oameni este viziunea irezistibilă a măreției însărcinării și înțelegerea obligației de a o împlini. Trebuie să admitem că o asemenea lucrare nu este pentru oricine. Nu este pentru fiecare membru al corpului profesoral, nici chiar din cea mai bună școală creștină. Însă, cu siguranță că în fiecare corp profesoral, alcătuit din profesori pentru care citirea Bibliei nu este doar o datorie pioasă ci este hrana și băutura spirituală fără care sufletul nu poate crește, se vor găsi unii care se vor angaja la aceasta.

Provocarea este mare. Ea este pentru profesorul creștin care, în tot ce face, caută mai întâi gloria lui Dumnezeu. Da, sarcina e grea. Și farmecul ei constă în însăși dificultatea ei. Așa cum spunea odată profesorul Whitehead: „Arta de a educa nu este niciodată ușoară. A învinge dificultățile ei... este o lucrare demnă de cel mai mare geniu. Ea este instruirea sufletelor”.¹¹ Puțini din învățământul creștin - și trebuie să includem aici și lucrarea pastorală cu funcția ei de învățare - pretind a fi genii de un anumit nivel, fără să mai vorbim de nivelul cel mai înalt. Noi avem ceva mai bun. Avem

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

siguranța că Domnul, căruia îi slujim și căruia îi aparținem, ne va da întotdeauna, când vom căuta călăuzirea Duhului Sfânt, înțelepciunea și puterea de care avem nevoie pentru a face voia Lui.

NOTE

1. *The Adventures of Don Quixote*, de Miguel de Cervantes Saavedra, tradusă de J. M. Cohen, Middlesex, 1950, pag. 490.
2. Romani 1:18-23.
3. Această descriere a ceasului cu carbon se bazează pe „Detectives of Time“, N. J. Berrill, *The Atlantic Monthly*, iulie 1953. Acuratețea materialului prezentat aici a fost verificată prin bunăvoința profesorului J. Laurence Kulp de la Universitatea Columbia.
4. Tit 2:13
5. *The Christian Century*, 10 septembrie 1952. Folosită cu aprobare.
6. Publicată de National Association of Christian Schools, 542 South Dearborn Street, Chicago 5, 1953.
7. Publicată de National Preparatory School Committee, 347 Madison Avenue, New York 17, aprilie 1949.
8. 2 Corinteni 10:5.
9. 1 Corinteni 3:1; Evrei 5:13.
10. *Poetry As a Means of Grace*, Charles Grosvenor Osgood, Princeton 1941, pag. 22. Folosită cu aprobare.
11. *The Aims of Education and Other Essays*, de Alfred North Whitehead, New York, retipărită în 1949, pag. 62.

CAPITOLUL TREI

OBIECTUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI ADEVĂRUL

„Încolo, frații mei, tot ce este adevărat...
la acestea să vă gândiți.“

Filipeni 4:8

1. De la profesor la obiectul de studiu

O dată ce o școală îmbrățișează politica de a încredința ore de Biblie profesorilor creștini care predau alte obiecte de studiu, ea se află pe calea integrării creștinismului cu întregul ei curriculum. Într-o asemenea școală, adevărul biblic va trece curând peste barierele dintre catedrele de studiu și, ca să folosim o ilustrație din biologie, va „poleniza“ așa-zisele obiecte de studiu „seculare“. Cât de departe va merge această „polenizare“ încrucișată, depinde de cât de mult sunt profesorii înrădăcinați și întemeiați în Cuvântul lui Dumnezeu.

„Înrădăcinați și întemeiați“ - pentru majoritatea minților această expresie sugerează un *status quo*, pe când creștinul, care este cu adevărat „înrădăcinat și întemeiat“, crește în cunoașterea adevărului. Dacă

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

rădăcinile lui se înfig adânc în Scriptură, ele fac acest lucru pentru a se hrăni. O asemenea bază de viață înseamnă mult mai mult decât a avea o doctrină corectă. Ea implică o cunoaștere tot mai deplină a adevărului divin, dorința de a-l comunica altora și de a-l practica în viața de zi cu zi.

Cele spuse mai sus, în timp ce pun accentul pe profesor, mai slujesc și unui alt scop - acela de a fi un ax în jurul căruia să se învârtă discuția, trecând de la profesor la obiectul de învățământ, pentru a cerceta relația dintre creștinism și alte domenii ale învățământului. Această trecere ne cere să gândim cu atenție. De exemplu, faptul că unii au insistat asupra unei reconcilierii forțate, punct cu punct, a Bibliei cu știința, nu înseamnă, în nici un caz, că cele două nu au nimic comun una cu alta. Și nici faptul că factorul major al integrării este profesorul, nu face ca puternicele legături dintre adevărul revelat și cel natural să fie mai puțin importante. Dimpotrivă, ele sunt niște ghizi indispensabili care conduc către unitatea întregului învățământ sub autoritatea lui Dumnezeu.

Trecând, deci, de la profesor la obiectul de învățământ, suntem nevoiți să selectăm câteva dintre multiplele domenii ale cunoașterii, pe care să le discutăm. În loc să luăm pe rând domeniile majore și să le trecem în revistă unul câte unul - procedeu exclus datorită spațiului limitat al cărții - vom începe cu obiectul de învățământ cel mai greu de integrat cu creștinismul. Apoi, ne vom ocupa de un al doilea obiect de studiu considerat reprezentativ pentru

OBIECTUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI ADEVĂRUL

domeniile în care integrarea este mai ușor de realizat. Și, în cele din urmă, vom aborda un al treilea obiect de studiu, care va deschide un alt domeniu, însă înrudit și anume: estetica.

2. Obiectul de studiu cel mai greu de integrat

Care este obiectul de învățământ cel mai greu de integrat cu creștinismul? Majoritatea experților în educația creștină pun accentul pe istorie, literatură și știință, domenii în care integrarea este cel mai ușor de realizat. Însă, aproape toți se feresc de matematică. Se pune deci întrebarea, la care de obicei se așteaptă un răspuns negativ: „Poate cineva să descopere cu adevărat vreun teren comun între matematică și creștinism?”

Răspunsul este afirmativ. Ca să cităm o autoritate marcantă, Pascal, una dintre cele mai mari minți matematice pe care lumea a cunoscut-o vreodată,¹ a descoperit un asemenea teren comun. În 1658 sau 1659 el a scris discursul intitulat *Mintea geometricianului*.² Un studiu al acestui discurs arată că baza comună a cadrului de referință creștin și a matematicii - în acest caz, a geometriei - se află la nivel epistemologic. Pascal a văzut clar că geometria, în ciuda definiției precise a adevărilor sale „axiomatice” (de la sine evidente), nu poate niciodată să demonstreze prin sine aceste adevăruri, pentru simplul motiv că ea se bazează pe lucruri care sunt nedemonstrabile. El a recunoscut aplicarea acestui principiu la conceptele fundamentale cum ar fi: timpul, spațiul, mișcarea,

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

numărul și egalitatea. Mai mult chiar, el a anticipat concepția științifică modernă, așa cum a fost formulată de Max Planck, cum că nici chiar cauzalitatea nu poate fi dovedită, cu toate că, după cum susține Planck, ea rămâne „cel mai valoros indicator pe care îl avem pentru a găsi o potecă prin învâlmășeala de evenimente”.³ Pentru Pascal, sarcina geometricianului este „arta de a demonstra acele adevăruri care au fost descoperite deja și de a le clarifica într-un asemenea mod încât adevărul lor să fie inconvertibil”.⁴

După cum spune el, „toate aceste adevăruri (inclusiv cele două infinite care trebuie să se găsească în toate lucrurile, infinitul mare și infinitul mic) nu pot fi demonstrate. Totuși, de vreme ce calitatea care le face imposibil de demonstrat nu este obscuritatea lor, ci mai degrabă extrema lor evidență, această lipsă a dovezii nu este un defect ci mai degrabă marca excelenței. Din aceasta vedem că geometria nu poate defini obiectele, nici nu poate demonstra principiile, din singurul și cel mai puternic motiv că atât obiectele cât și principiile sunt de o claritate inerentă extremă, care convinge rațiunea mai puternic decât o fac argumentele”.⁵

Se ridică acum întrebarea: „Atunci, cum sunt descoperite aceste adevăruri matematice?” După Pascal, ele sunt descoperite prin intuiție. Le cunoaștem cu inima. Ele sunt instinctive. Așa cum s-a exprimat el într-un aforism celebru: „Inima și nu rațiunea îl simte pe Dumnezeu”.⁶ Același lucru este valabil pentru adevărurile divine. Cum spunea în continuare Pascal

OBIECTUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI ADEVĂRUL

în *Arta convingerii*, ele, de asemenea, „își au locul lor infinit mai presus de natură. Singur Dumnezeu le poate pune în suflet și poate face acest lucru într-un mod care să-l facă plăcere Lui Însuși”.⁷ Modul în care Pascal abordează geometria este, deci, asemănător cu modul în care teologul abordează divinitatea. În sistemul său: „Orice dovadă a existenței lui Dumnezeu presupune credință în Dumnezeu”.⁸ O asemenea concepție ridică o obiecție puternică împotriva raționalismului sigur de sine al materialistului și al naturalistului. Aceste axiome „de la sine evidente”, care reprezintă materia primă a gândirii geometriicianului - și principiul rămâne valabil pentru formele noastre moderne ale geometriei neeuclidiene precum și pentru alte ramuri ale matematicii - sunt esențialmente nedemonstrabile. Ele sunt acceptate ca valide și adevărate și pot fi apoi definite și folosite, cu toate că ele rămân nedemonstrabile. Întreaga structură vastă a matematicii, cu nenumăratele ei aplicații din toate multiplele domenii ale științei și ale vieții, este construită pe aceste axiome.

La fel este și cu creștinismul. Postulatele sale fundamentale sunt, de asemenea, nedemonstrabile după logica omenească, dar nu și după experiența inimii. O dată ce ne supunem lor prin credință, ele pot fi, de asemenea, definite și folosite, așa încât să aducă roade în domeniul nelimitat al vieții creștine și al caracterului creștin. Ele, de asemenea, „sunt de o claritate inerentă extremă, care convinge rațiunea mai puternic decât o fac argumentele”.⁹

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

Desigur că matematica și concepția creștină sunt de acord și în alte domenii, pe lângă cel epistemologic. De exemplu, existența numerelor* și a ordinii nu numai pe pământ, ci în întregul univers.

Comentând afirmația lui Galileo: „Cartea mare a naturii este scrisă în limbaj matematic“, Sir James Jeans spunea: „Tot așa de adevărat este că numai un matematician poate spera să înțeleagă pe deplin acele ramuri ale științei care încearcă să deslușească natura fundamentală a universului“. ¹² Și atunci când el remarca faptul că „din dovada intrinsecă a creației sale, Marele Arhitect al universului începe acum să apară ca un mare matematician“, ¹³ Jeans doar exprima pentru mintea modernă ceea ce filozofia antică afirmase prin cele două cuvinte: „Dumnezeu geometrizează“. Întreaga știință a astronomiei se bazează pe acuratețea matematică a mișcărilor planetare și stelare. Cristalografia este geometrie solidă în domeniul mineral și chimic, demonstrată cu o frumusețe și o perfecțiune

* Că există un simbolism spiritual în numerele fundamentale este un fapt biblic poate mai bine cunoscut de gândirea medievală decât de cea contemporană. În marea sa lucrare *Arta religioasă în secolul al XIII-lea*, Emile Mâle tratează în mod remarcabil simbolismul numerelor¹⁰ când se referă la catedrale, pe care le numește atât de potrivit „Biblia de piatră“. Și Dante, ca să ne întoarcem la cel mai mare poet al Evului Mediu, găsește în numere o bogăție de înțelesuri spirituale. Opera sa *Divina Comedie* este o trilogie, fiecare parte a ei, fiind formată din 33 de cânturi, este marcată de numere simbolice (cele nouă cercuri ale Infernului, cele șapte nivele ale Purgatoriului și cele nouă ceruri ale Paradisului).¹¹

OBIECTUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI ADEVĂRUL

de nedescris. Fiecare notă a gamei muzicale are numărul ei exact de vibrații pe minut. Descoperirea de către Pitagora, în secolul al VI-lea î.Cr., a faptului că intervalele muzicale depind de „anumite raporturi aritmetice ale lungimii corzii la aceeași intensitate a vibrației... a contribuit imens la idea că „toate lucrurile sunt numere.“¹⁴ - că numărul se află, așa cum învăța Pitagora, în miezul universului. Astfel, gama muzicală aduce un sprijin fundamental gândirii omului care a făcut pentru prima oară din matematică baza tuturor științelor. Mai mult, chiar elementele însăși urmează o ordine matematică. Și atunci când Iov se referea la „cămărilor zăpezii“,¹⁵ microscopul nu fusese nici măcar visat și totuși, ce bogăție de complexități geometrice se ascunde într-un centimetru pătrat de fulgi sclipitori!

În lumina unor asemenea minuni nu avem voie să considerăm matematica o ramură cu totul seculară a învățământului. Denumirea demodată de „matematică pură“ sau „știință pură“ nu mai este validă. Așa cum a arătat Dean Gauss de la Princeton¹⁶, o asemenea terminologie se baza pe premisa că aceste obiecte de studiu „pure“ „aparțin unei lumi care își este suficientă sie însăși“. Însă acest lucru nu este adevărat. Lumea preciziei matematice este lumea lui Dumnezeu și ea este a Lui într-o identitate unică.

Scriind despre perioada studenției sale, profesorul S. R. Williams de la Amherst College ne lasă această amintire mișcătoare: „Niciodată nu va uita acel băiat emoția și fiorul pe care l-a simțit atunci când, ca student de colegiu, s-a așezat pentru prima oară în

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

fața lunetei telescopului pentru a stabili ora din noapte după poziția stelelor. Cu mulți ani înainte, astronomii determinaseră... că la atâtea ore, minute, secunde și sutimi de secundă după miezul nopții, steaua Alpha Cassiopeiae va trece prin dreptul câmpului vizual al dispozitivului optic, dacă acesta este ridicat cu atâtea grade, minute și secunde de arc deasupra liniei orizontului. Într-o încăpere alăturată, un ceas sideral bătea secunde stelar. Aceste băți erau înregistrate de un cronograf aflat în apropierea cercetătorului. Cu ajutorul unei chei electrice, cercetătorul putea suprapune, peste înregistrarea băților ceasului, momentul exact în care steaua Alpha Cassiopeiae trecea linia meridianului din dreptul câmpului vizual.

În timp ce băiatul privește prin telescop, mai sunt doar câteva secunde până la timpul calculat, însă, ținându-și răsuflarea, cu mâna-i tremurând pe cheia electrică, își lipește ochiul de lentilă. Poate că steaua a pierdut timp pe undeva sau s-a abătut din drumul ei undeva pe traseu și nu va ajunge la ora fixată. Dar e mai bine să fii atent! La prima vedere asupra câmpului vizual nu se vede nici o stea, dar, pe măsură ce secunde se scurg, dintr-o dată - da, iat-o apărând dintr-o parte a câmpului vizual, exact la timpul stabilit! Calm acum, pregătește-te - clic - Alpha Cassiopeiae tocmai a trecut de mijlocul câmpului vizual... Ceasul făcut de om poate grăbi sau poate rămâne în urmă, însă Alpha Cassiopeiae niciodată. Cerurile au vestit gloria lui Dumnezeu și stelele au arătat lucrarea mâinilor Sale. Legea și ordinea au fost încă o dată demonstrate

OBIECTUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI ADEVĂRUL

ca principiul călăuzitor al universului.

După ce a studiat teoria probabilității, tinerelul fără experiență... a ajuns la concluzia că nu se poate ca un sistem să funcționeze la întâmplare și, totuși, să se comporte ca Alpha Cassiopeiae... Mișcările corpurilor cerești sunt toate la o scară atât de mare și complexă, încât el simțea că doar un superintelect poate menține în ordine un asemenea sistem regulat și precis. Universul s-a revelat pe sine ca fiind un univers cu scop precis în comportamentul său^{.17}

Este desigur inevitabilă concluzia că un obiect de studiu atât de apropiat de modul în care lucrează Dumnezeu și - o spunem cu reverență - atât de apropiat de modul în care gândește El, este cuprins în tiparul adevărului lui Dumnezeu. În consecință, profesorul creștin de matematică trebuie să cunoască lucruri ca: terenul comun dintre cunoștințele nedemonstrabile ale matematicii și cele ale creștinismului, prezența numerelor și a ordinii în întreaga natură și artă și congruența perfectă a stelelor cu calculele matematice. Din aceste fapte și din altele asemănătoare, el le poate arăta elevilor lui mai mult decât li s-ar putea arăta în general. Tinerii se pot minuna de înțelepciunea Dumnezeului adevărului matematic, tot atât de mult cum se minunează în fața Creatorului munților înalți, al oceanelor neobosite și al cerului împodobit cu stele.

3. Integrarea creștină a literaturii

Nu avem pretenția că în cele arătate cu privire la

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

terenul comun dintre matematică și concepția biblică am cuprins tot ce se putea spune. Am oferit câteva date doar ca pe un drum care se deschide într-un domeniu ce trebuie explorat de către gândirea creștină. Însă nici cel de-al doilea domeniu de studiu, care ne întoarce atenția dinspre matematică înspre literatură, nu va fi tratat mai exhaustiv.

Acesta este un domeniu în care posibilitățile de integrare sunt pe cât de numeroase pe atât de evidente. Există atât de multe moduri în care literatura, fie în limba engleză, fie în oricare altă limbă, poate fi corelată cu creștinismul, încât problema este una de selecție. Acest lucru este adevărat, deoarece cărțile, în special cele creative, sunt în mare măsură o oglindă a vieții, fiind aproape tot atât de variate ca însăși viața. În ce privește creștinismul, el dă oamenilor nu mai puțin decât o viață din abundență. Terenul comun dintre creștinism și literatură este, de aceea, tot atât de vast ca viața însăși. Ambele se ocupă de izvoarele caracterului uman, ambele au de-a face cu manifestarea exterioară a acestui caracter în acțiunile omului.

Totuși, analogia nu trebuie împinsă prea departe. Integrarea Bibliei cu literatura nu este integrarea a două domenii aparent diferite, așa cum sunt matematica și Scriptura. Ea este integrarea a două secțiuni ale aceluiași domeniu, pentru că Biblia este ea însăși literatură. Cu toate acestea ea nu este o integrare a două lucruri egale, deoarece nu trebuie să uităm niciodată că Scriptura este mai mult decât o carte omenească. Desigur că ea este omenească, însă datorită

OBIECTUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI ADEVĂRUL

factorului de inspirație, ea mai este și altceva. Deosebirea dintre Biblie și scrierile oamenilor este ca și deosebirea dintre Persoana lui Cristos și persoana omului. Cristos este pe deplin om. De fapt, El este singurul om total sau complet, neîntinat de vreo imperfecțiune. Astfel, El este idealul pentru noi, ființe umane imperfecte și, în același timp, după El judecăm lipsa noastră de perfecțiune. Dar, în natura Sa umană perfectă, Cristos este cu totul divin. El este Dumnezeuirea manifestată în trup, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat și, în această categorie, El se deosebește de noi nu doar în grad ci, mai presus de toate, în esență.

Priviți acum Biblia în comparație cu literatura umană. Prima este omenească, însă ea este omenească îmbinată cu o concepție completă și sănătoasă, pe care nu o are nici o altă carte. În același timp, ea este și divină. De-a lungul veacurilor creștinii au recunoscut inspirația ei unică. Experiența de viață a nenumărați credincioși poartă mărturia faptului că Biblia este o carte de o natură cu totul diferită de oricare alta. În cuvintele ei și prin ele Duhul lui Dumnezeu lucrează, așa cum nu face prin nici o altă operă literară. Profesorul creștin are în Biblie nu numai un model ci și un cadru de referință pentru toate celelalte cărți. Când se ajunge la esența lucrurilor, această carte este norma. Ca formă literară ea ocupă primul loc, cu toate că este o carte antică și orientală. Frumusețea limbajului ei rămâne de neîntrecut, oricât de diferit vorbesc și scriu oamenii în ziua de azi.

Și astfel, deși admirăm și apreciem Biblia ca operă

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

literară, cea mai importantă funcție a ei se află la un alt nivel, la un nivel superior. Ea este, în cel mai clar sens al cuvintelor, cartea vieții. Ea este cartea moralității, cartea care dezvăluie izvoarele acțiunilor omenești, bune sau rele. Ea este cartea al cărui adevăr ne judecă pe noi. Ea este cartea puterii, într-un sens mult mai nobil decât a înțeleș Matthew Arnold, pentru că această carte conține singura forță dinamică ce poate schimba un om rău într-unul bun, un păcătos într-un sfânt. Ea este cartea lui Cristos. Prin paginile ei Salvatorul cel viu este mediat inimilor noastre de către Duhul Sfânt într-un mod unic. În fine, ea este cartea care măsoară totul, etalonul întregii literaturi, piatra de încercare a veacurilor.

Problema integrării literaturii cu concepția creștină despre lume poate fi, de aceea, rezolvată doar de către profesori care sunt întemeiați în Cuvântul lui Dumnezeu. De fapt, asemenea profesori rezolvă această problemă în multe clase în ziua de azi. Cum am arătat deja, nu lipsesc deloc punctele de contact dintre literatură și creștinism. Așa cum spunea Domnul Isus într-un alt context, „țarina este lumea”.¹⁸

Această lume în care trăim este plină de acele alegeri sau opțiuni spirituale și morale a căror interacțiune constituie materialul din care este alcătuită marea operă literară. Folosind cuvintele profesorului Knight de la Yale: „Nici un profesor nu trebuie să forțeze literatura să se ocupe de un tipar moral; literatura îl va forța pe el să se ocupe de acel tipar. Fără tensiunea alegerii alternative nu poate exista

OBIECTUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI ADEVĂRUL

literatură”.¹⁹ A spune că Biblia este cartea în care „tensiunea alegerii alternative” este prezentată cel mai complet și mai perfect, este un lucru care nu se poate comenta. De la tensiunea majoră dintre Dumnezeu și Satan, bine și rău, salvare și condamnare, până la tensiunile minore din viața copiilor lui Dumnezeu cât și din viața necredincioșilor, Scriptura se ocupă de opțiunile sau alegerile morale. Stevenson ni-i prezintă pe dr. Jekyll și pe domnul Hyde, însă Sfântul Pavel, într-un singur paragraf plin de putere de la sfârșitul capitolului șapte al Epistolei către Romani,* ne dezvăluie clar, o dată pentru totdeauna, conflictul dintre cele două firi din lăuntru omului și anticipează câteva dintre cele mai profunde cunoștințe de psihologie modernă.

* „Căci nu știu ce fac: nu fac ce vreau, ci fac ce urăsc. Acum, dacă fac ce nu vreau, mărturisesc prin aceasta că Legea este bună. Și atunci, nu mai sunt eu cel ce face aceste lucruri, ci păcatul care locuiește în mine. Știu, în adevăr, că nimic bun nu locuiește în mine, adică în firea mea pământească, pentru că, ce-i drept, am voința să fac binele dar n-am puterea să-l fac. Căci binele, pe care vreau să-l fac, nu-l fac, ci răul, pe care nu vreau să-l fac, iată ce fac! Și dacă fac ce nu vreau să fac, nu mai sunt eu cel ce face lucrul acesta, ci păcatul care locuiește în mine. Găsesc dar în mine legea aceasta: când vreau să fac binele, răul este lipit de mine. Fiindcă, după omul dinlăuntru îmi place Legea lui Dumnezeu; dar văd în mădularele mele o altă lege, care se luptă împotriva Legii primite de mintea mea, și mă ține rob legii păcatului, care este în mădularele mele. O, nenorocitul de mine! Cine mă va izbăvi de acest trup de moarte?... Mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu, prin Isus Cristos, Domnul nostru!... Astfel dar, cu mintea, eu slujesc Legii lui Dumnezeu, dar cu firea pământească, slujesc legii păcatului”.²⁰

Rezultă deci că, în înțelegerea literaturii, interpretul necreștin are un handicap crucial. Acest handicap este lipsa unei concepții biblice despre păcat. În cercurile academice și literare de azi se află o serie de profesori și scriitori care ar spune, ca și președintele Harold Taylor de la Sarah Lawrence College, că „filozofia care este adecvată pentru viață... va nega superstiția că omul este păcătos”.²¹ Ori, chiar dacă greutățile acestei lumi tulburate obligă la recunoașterea oarecum forțată a păcatului, acești interpreți înțeleg prea puțin despre adevărata natură a păcatului ca o ofensă adusă împotriva unui Dumnezeu care este sfânt, drept și iubitor. Pentru ei, domeniul întregi din marea literatură nu pot fi pe deplin înțelese așa cum trebuie. Un exemplu este eseuul *Religion in Shakespeare* a lui George Santayana. În acest eseu, așa cum a arătat profesorul Roland M. Frye de la Universitatea Emory²², distinsului filozof, necunoscând concepția creștină despre rău, care îi era însă atât de bine cunoscută lui Shakespeare, nu a fost posibil să nu-i scape unele din cele mai profunde înțelesuri ale acestui mare scriitor.

Însă, pentru orice profesor de literatură, a cărui minte și inimă sunt înrădăcinate și întemeiate în Cuvântul lui Dumnezeu, secretul integrării creștinismului cu literatura este ceva cunoscut. Un asemenea profesor, presupunând că este capabil să comunice cunoștințe și să-și conducă elevii spre a le descoperi ei înșiși, nu poate să nu realizeze integrarea într-o mare măsură. Aceasta se va face, când el vede cărțile pe care le analizează, fie că sunt ale lui Shakespeare sau

OBIECTUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI ADEVĂRUL

Hemingway, ale lui Goethe sau Tolstoi, în lumina penetrantă a Bibliei.

4. Artele frumoase - muzica

Trecerea de la literatură la artele frumoase este o trecere naturală. Literatura însăși are tangență cu artele frumoase prin poezie și dramă. Iar artele frumoase reprezintă un element esențial al educației. Fără câteva cunoștințe din acest domeniu, nici un învățământ nu este complet, cu atât mai puțin cel creștin. Așa stând lucrurile, problema integrării se referă la artă exact ca și la matematică, științele exacte, istorie sau oricare alt obiect de studiu.

Spațiul limitat ne obligă din nou la o selecție. În acest caz alegerea este clară. Dacă trebuie aleasă una dintre artele frumoase pentru un studiu special, atunci aceasta este muzica. Există motive temeinice pentru aceasta. În primul rând, muzica este prin excelență arta creștină. De la Genesa până la Apocalipsa, ea apare în toată Scriptura. Și nu numai atât. Muzica va avea un loc de frunte în eternitate, conform viziunii inspirate a lui Ioan în Patmos.²³ Mai mult chiar, când ajungem la problema închinării de aici și de acum, muzica este un element vital în pregătirea inimii pentru adevărul lui Dumnezeu.

Așa importante cum sunt aceste funcții ale muzicii, ele nu sunt totuși singurul mod prin care muzica vorbește spiritului uman. Multe dintre cele mai mari compoziții, chiar dacă seculare în aparență, sunt de natură spirituală. Ritmul lent al multora dintre sonatele,

cvartetele sau simfoniile lui Beethoven se desfășoară pe un plan dominant religios. În lucrările altor mari compozitori ca: Bach, Mozart, Haydn, Mendelssohn și Brahms, există fragmente similare. Este semnificativ faptul că imnologia a împrumutat de la compozitorii clasici unele dintre cele mai frumoase melodii ale ei.²⁴ Nu, nu este nimic neclar cu privire la relația dintre muzică și creștinism. Terenul comun dintre cele două trebuie umplut, nu descoperit. Însă, din momentul în care începem să umplem acel teren și începem să facem ceva cu privire la locul muzicii în viața și lucrarea creștină, ne izbim de greutate.

Într-o zi de vară, o serie de lideri de la Conferința din 1952, condusă de International Fellowship of Evangelical Students de la Jugenheim, de lângă Darmstadt, Germania, discutam despre muzică. În cursul conversației, am spus că, după părerea mea, în muzica folosită în lucrarea evanghelică există multe lucruri banale, sentimentale și chiar vulgare. Însă, am continuat eu, am ajuns la concluzia că ar fi greșit să o condamnăm, deoarece ea pare să fie o sursă de binecuvântare pentru mulți care, fără să poată face o apreciere muzicală reală, sunt ajutați de ea. Pe scurt, m-am hotărât să nu fiu un snob muzical chiar dacă, pentru un gust mai rafinat, mult din ceea ce se cântă o dată cu prezentarea Evangheliei este dezagreabil din punct de vedere estetic. Imediat am primit o provocare din partea unui distins conducător al mișcării evanghelice britanice. „Dragul meu coleg“, a exclamat el, „nu trebuie să spui asta! Nu vezi că spui că scopul scuză

OBIECTUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI ADEVĂRUL

mijloacele și așa ceva este absolut greșit?”

Avea prietenul meu britanic dreptate? Folosirea melodiilor de proastă calitate și a acordurilor false în bisericile noastre, la întâlnirile de tineret, în campaniile de evanghelizare și în învățământ, pur și simplu în vederea rezultatelor, este cu adevărat greșită? Este acest gen de muzică nevrednic de a fi asociat cu Evanghelia? Și ar trebui, de aceea, să fie dată afară politicos din instituțiile noastre de învățământ unde se instruiesc conducători creștini? Acestea sunt întrebări importante. Pentru a da un răspuns la ele este nevoie de o scurtă incursiune într-un domeniu aproape neatins de gândirea creștină de astăzi - acela al esteticii.

Legătura dintre muzică și religie este antică, mergând până la începuturile civilizației când, conform Genesei, Iubal a inventat harfa și orga, o realizare pe care Calvin o clasifică printre „darurile excelente ale Duhului Sfânt”.^{*} Muzica nu este ceva nou în epoca noastră creștină, cu toată marea amploare pe care a luat-o arta în ultimii trei sute de ani. Așa cum arăta distinsul compozitor Paul Hindemith, în cursurile sale ținute la Harvard despre Charles Eliot Norton, Augustin s-a luptat să pună de acord muzica cu creștinismul, așa cum a făcut-o și Boethius și amândoi au ajuns la concluzii de mare valoare.²⁶

Conform lui Augustin (*De Musica*, cartea VI.) pentru credincioșii creștini muzica înseamnă mai mult decât niște sunete plăcute. Asemenea sunete sunt lipsite de

* Nu trebuie uitat faptul că Jean Calvin a acordat muzicii un loc important în cadrul doctrinei despre harul comun.²⁵

sens dacă nu „le cuprindem în propria noastră activitate mintală și nu folosim calitatea lor de ferment pentru a ne întoarce sufletul înspre tot ce este nobil, supra-omenesc și ideal”.²⁷ Cu alte cuvinte, suntem obligați să folosim muzica pentru îndreptarea și creșterea sufletului nostru, deoarece „ca și credința religioasă, muzica creează în noi cel mai ușor starea de acceptare a acestei îndreptări și creșteri”.²⁸ Și Boethius pune într-o coajă de nucă esența concepției sale în fraza cu care își începe lucrarea *De Institutione Musica*: „Muzica este parte a naturii noastre umane”, spune el, „ea are puterea fie să ne îndrepte, fie să ne strice caracterul”.²⁹ Cele două concepții, cea a lui Augustin și cea a lui Boethius, diferă în estimarea influenței morale și spirituale inerente a muzicii, însă în privința legăturii dintre muzică și latura morală a omului, ele sunt identice. Ambele păreri implică faptul că muzica nu poate fi neutră din punct de vedere moral.

Principiul nu este doar o curiozitate a gândirii antice, ci o cheie pentru înțelesul spiritual al muzicii. Gândindu-ne la acesta, îl așezăm alături de o concepție încă și mai veche, cea a lui Aristotel. Pentru el, ca pentru alți filozofi greci, muzica este arta cea mai „imitativă”. Prin „imitativ” Aristotel nu înțelegea faptul că artistul sau compozitorul copiază natura, ci faptul că el trebuie „să imite lucrurile așa cum ar fi trebuit ele să fie”.³⁰ În concepția lui Aristotel, după cum spune profesorul Butcher, „muzica, reflectând caracterul, îl modelează și îl influențează”.³¹

Chiar în aceasta găsim o legătură cu folosirea

OBIECTUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI ADEVĂRUL

creștină a muzicii în zilele noastre. În gândirea greacă despre muzică, „mult din înțelesul ei provine din asocierea pe care ea o deșteaptă și din atmosfera emoțională care o înconjoară. Ea este asociată cu anumite ocazii și solemnități... și însoțită de cuvinte bine cunoscute”.³² Aceasta se aseamănă foarte mult cu locul muzicii la evrei și la primii creștini. La urma urmelor, Vechiul Testament asociază mereu muzica cu închinarea, așa cum se vede în Psalmi și în profeți. Noul Testament o recunoaște, de asemenea, când Sfântul Pavel scrie: „Vorbiți între voi cu psalmi, cu cântări de laudă și cu cântări duhovnicești și cântați și aduceți din toată inima laudă Domnului”³³ și într-un alt loc spune: „Învățați-vă și sfătuiți-vă unii pe alți cu psalmi, cu cântări de laudă și cu cântări duhovnicești, cântând lui Dumnezeu cu mulțumire în inima voastră”.³⁴

Însă gândul nostru trece peste veacuri și exclamăm: „Cât de mult se aseamănă folosirea muzicii nu numai în bisericile noastre ci și în evanghelizare, cu această concepție antică despre muzică! Gândiți-vă la Sankey în cadrul campaniilor lui Moody, cu cântecul său irezistibil *The Ninety and Nine*, sau la Beverly Shea într-o campanie a lui Billy Graham mișcând mulțimile cu *I'd Rather Have Jesus*. Astfel de cântece, care nu se remarcă din punct de vedere muzical, nu au nevoie să fie apărute. În pregătirea inimii pentru adevărul divin, ele servesc drept slujitori ai Evangheliei.

Scriind despre istoria mișcării evanghelice studențești de la Universitatea Cambridge, reverendul J. C. Pollock citează exemplul mișcător al puterii unei simple cântări

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

evangelice. Textul este scris de pana distinsului erudit A. C. Benson, fiul Arhiepiscopului de Canterbury și descrie cântarea lui Ira Sankey, când el și Moody țineau întâlniri cu studenții de la Cambridge:

„Un bărbat imens, suferind de ficat, cu părul negru și cu pungi sub ochii înconjurați de riduri“, a venit în față, „cu un gest onctuos și s-a așezat la un mic armoniu, plasat la marginea platformei așa de în față încât părea că atât cântărețul cât și instrumentul vor cădea inevitabil de pe platformă. Era un spectacol de un grotesc inexprimabil. Rostogolindu-și ochii afectat, el a atins ușor doar câteva clape și în sală s-a petrecut o transformare minunată.

Cu o voce plăcută și puternică, cu o simplitate extraordinară, combinată cu o emoție irezistibilă, el a cântat *„There Were Ninety and Nine“*. Omul era transfigurat. O tăcere de mormânt s-a lăsat în sală și eu mi-am simțit ochii plini de lacrimi. Repulsia trezită de fizicul său dispăruse, lăsând în urma ei un creștin simplu și plin de pasiune, a cărui muzică simplă vorbea direct sufletului”.³⁵ Aceasta este o imagine a celei mai bune muzici evangelice.

La urma urmelor, s-au scris o mulțime de nonsensuri despre muzica evanghelică, atât pro cât și contra ei. De exemplu, dr. A. T. Davison de la Harvard, în mijlocul unui atac necruțător împotriva cântărilor evangelice spune: „Ele ocupă încă un loc nostalgic în sentimentele unei generații care se stinge, însă în serviciile divine ale unei biserici luminate ele nu se aud niciodată”.³⁶ Ei bine, e greu să-ți păstrezi calmul

OBIECTUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI ADEVĂRUL

în fața unei asemenea aprecieri nerealiste, cu referirea ei disprețuitoare la „generația care se stinge” în contrast cu „bisericele luminate”. La cealaltă extremă, vizavi de această desconsiderare totală a cântării evanghelice, se află afirmația unui pastor apărută în *The Christian Herald*: „Cântarea veselă și senină este un tonic pentru suflet”. Acest fapt este destul de adevărat, însă nu și propoziția care urmează, cu deplorabila subestimare a funcției centrale a lucrării de predicare - „Predicatorii mai mult vor cânta în împărăția cerurilor decât vor predica în ea”.³⁷ O voce bună este un lucru de preț pentru oricare predicator. Însă porunca de a proclama Cuvântul lui Dumnezeu se împlinește în primul rând prin cuvântul rostit, nu prin cântec.

Adevărul despre muzica creștină se află undeva pe la mijlocul dintre cele două extreme. Cântarea evanghelică, prezentată corect, își are locul ei. Folosirea ei corectă nu implică neapărat că noi îi justificăm mijloacele prin scopul urmărit. Pe de altă parte, există multă muzică ce se bucură de trecere printre evanghelici, care este însă, pe bună dreptate, de condamnat; ieftină, vulgară și inestetică, folosirea ei în scopuri bune nu-i schimbă caracterul. Adevărul este că mișcarea evanghelică americană trebuie să se ridice urgent la o muzică de un nivel superior. În recunoașterea acestei nevoi și în a face ceva pentru împlinirea ei, învățământul creștin se confruntă cu o mare provocare.

De aceea, să privim deschis și cu înțelegere la starea muzicii din bisericile și instituțiile noastre de

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

învățământ de astăzi. Încotro ne îndreptăm? Cu programele religioase de radio și televiziune la nivel național, în lucrarea creștină a pătruns un gen de muzică și o tehnică de prezentare care seamănă mai degrabă a Hollywood decât a Dumnezeu. Fastul a invadat proclamarea Evangheliei. Adâncă sinceritate a cântărilor evanghelice simple a fost înlocuită cu claviatura ostentativă, cu folosirea sentimentală a celui mai elocvent dintre toate instrumentele, vioara și cu o întrebuințare sentimentală greșită a orgii de origine nobilă, cu tremoluri scoase *ad nauseam*. „Mesajele” sunt „transmise” pe fondul hawaianelor electrice, al tălângilor și chiar al ferăstraielor muzicale. Cântări mari, cum ar fi „When I Survey the Wondrous Cross”, sunt prezentate în ritm de vals sau împodobite cu variațiuni muzicale de proastă calitate. Toate acestea sunt trecute cu vederea, întrucât se consideră că sunt captivante și dau oamenilor ceea ce ei doresc.

A sosit timpul să urcăm mai sus pentru a căuta o perspectivă nouă. Trebuie oare să continuăm să mergem pe făgașul mediocrității estetice, doar pentru că muzica de proastă calitate pare să aibă priză la public? Poate cineva să considere în mod serios o parte a muzicii noastre care atrage atenția, ca fiind ceea ce Sfântul Pavel numește „cântări duhovnicești”? Nu a venit oare timpul să spunem adevărul și să admitem că aceste lucruri nu sunt altceva decât niște procedee care gâdilă urechea, nedemne de a fi asociate cu marile adevăruri ale răscumpărării noastre?

„Dar”, insistă unii, „acest gen de muzică atrage

OBIECTUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI ADEVĂRUL

oamenii. Avem nevoie de ea pentru a avea ascultători". Chiar așa? Ei bine, „The Lutheran Hour“, care se mai aude și astăzi în toată lumea, exact ca în vremea dr. Walter Maier, este de un tradiționalism categoric și totuși se descurcă foarte bine fără zornăitul agitat care afectează unele din transmisiunile noastre evanghelice de la radio. Să însemne oare aceasta faptul că noi, evanghelicii, nu numai că suntem imaturi din punct de vedere estetic, ci și că insistăm să rămânem așa? Am uitat într-atât îndemnul apostolic de a ne „gândi“ la lucrurile care sunt „bune“ și „de lăudat“,³⁸ încât să preferăm un lucru de calitate treia unuia de calitate întâi? În fine, am trecut cu vederea faptul că, indiferent că ne referim la muzică sau la predică, nimic nu poate fi prea bun pentru Domnul?

Dacă există vreun adevăr în cele spuse mai sus, atunci învățământul creștin trebuie să deschidă drumul spre reformă. Școlile și institutele biblice trebuie să-și regândească estetica în lumina faptului clar că lui Dumnezeu i se cuvine tot ce este mai bun. Școlile și colegiile creștine au obligația să-și consolideze catedrele de muzică. Ele trebuie să aibă grijă ca toți elevii lor să asculte, pe cât de mult posibil, o muzică de cea mai bună calitate și ca un număr tot mai mare dintre ei să se bucure de experiența creativă de a compune muzică bună. Și - dacă pot cu respect să sugerez ceva - seminariile teologice ar putea la fel de bine să acorde muzicii un loc real în programa lor, pentru că, dintre toți lucrătorii creștini, pastorul este ultimul care își poate permite să rămână un analfabet muzical.

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

La acest punct, ca să fim sinceri, trebuie să menționăm unele semne de speranță. Houghton College își exprimă regretul că „oamenilor care sapă adânc în adevărurile marii credințe creștine le place muzica cea mai superficială, că Bach, care l-a iubit profund pe Dumnezeu, se cântă foarte rar în bisericile americane fundamentaliste”. Colegiul planifică un festival Bach la fiecare patru ani, ca fiecare generație de studenți să audă câteva din marile lucrări ale celui mai creștin dintre compozitori. Westmont College anunță un turneu al corului său, care va prezenta un program alcătuit din fragmente din Psalmi, Cântarea Cântărilor, Evanghelii, 1 Corinteni și Apocalipsa, prezentate pe muzică de Palestrina, Bach, Händel, Mendelssohn, Franck și compozitori moderni ca William Schuman. Corul de la St. Olaf College este de mult timp renumit și corurile de la Wheaton și Asbury cântă o muzică excelentă, ca să numim doar câteva. Sperăm ca aceste semne să fie începutul unei renașteri muzicale printre evanghelici.

Nu dorim să existe nici un fel de neînțelegere. Nu punem sub semnul întrebării cântările evanghelice. Când se ajunge la ele și la activitățile mai formale pe care ele le însoțesc, nu se pune problema de „ori-ori” ci de „atât-cât și”. Fiecare își are locul său în funcție de natura serviciului religios ținut. Răspunsul nu poate fi nici a impune vrând-nevrând muzica lui Bach, Beethoven și Brahms celor fără cultură muzicală, nici a insista asupra unui nivel exagerat de solemnitate. În închinarea creștină, ca să nu mai vorbim de evanghe-

OBIECTUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI ADEVĂRUL

lizare, nu există artă de dragul artei. În biserică, arta trebuie să fie întotdeauna în slujba lui Dumnezeu. Bineînțeles că avem suficientă justificare biblică pentru a „striga către Domnul cu strigăte de bucurie”.³⁹ Muzica bună este adesea veselă, iar bucuria și seninătatea își au locul lor în închinare. Soluția este cu totul alta. Ea nu este altceva decât opusul tendinței care aduce în închinare un gen de muzică ce nu este nici atrăgătoare și nici de bună reputație.

Învățământul creștin este chemat să deschidă calea spre lucruri mai înalte. Însă această chemare nu va primi un răspuns deplin până când școlile, colegiile și seminariile noastre nu vor adopta o filozofie a muzicii potrivit cu Evanghelia. Atât timp cât o artă atât de strâns legată de emoțiile umane este cultivată la un nivel inferior în detrimentul unui nivel superior, vom continua să avem conducători creștini, printre care mulți surzi față de elementele mai nobile ale cântecului spiritual. Este timpul ca mișcarea evanghelică să cunoască o reformă muzicală. Reforma va începe doar atunci când învățământul creștin, întorcând spatele la ceea ce este ieftin în această cea mai mare dintre arte, va căuta să dezvolte în elevii săi nevoia unei muzici de un înalt nivel, demnă de lucrurile adânci ale lui Dumnezeu. Aici, ca și în multe alte lucruri, este bine să ascultăm ce spune Martin Luther, care numea muzica „un dar nobil al lui Dumnezeu, care urmează imediat după teologie” și care a mers atât de departe încât a spus: „Trebuie să predăm muzica în școli. Un învățător trebuie să se priceapă la muzică... și nici nu

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

ar trebui să îi ordinăm pe tineri ca predicatori, atât timp cât nu sunt bine instruiți muzical.”⁴⁰

NOTE

1. Acest paragraf elocvent din Chateaubriand ne va reaminti adevărata statură a lui Pascal: „A fost odată o ființă umană, care la vârsta de 12 ani a creat matematica cu ajutorul liniilor și cercurilor, care la 16 ani a scris cel mai săvânt tratat de la antici încoace despre secțiunile conice, care la 19 ani a redus la o mașină o știință care există în întregime în minte, care la 23 de ani a demonstrat fenomenul presiunii atmosferice și a anulat una din cele mai mari erori ale fizicii antice, care, la o vârstă la care alți bărbați de abia încep să vadă lumina, parcursese complet cercul științelor umane și care, conștient de nimicnicia lor și-a îndreptat gândurile spre religie, care, începând din acel moment și până la moartea sa la 39 de ani, mereu infirm și suferind, a modelat limba pe care aveau să o vorbească Bossuet și Racine și a dat modelul pentru cea mai perfectă formă a inteligenței, cât și pentru cel mai puternic raționament, în fine, un om care, în scurtele intervale dintre clipele de suferință, a rezolvat una din cele mai mari probleme ale geometriei ca pe un amuzament și a mângălit pe bucățele de hârtie rătăcite gânduri atât cu privire la Dumnezeu cât și la oameni. Acest geniu care inspiră respect se numea Blaise Pascal”. *Genie du christianisme*, de Francois René Chateaubriand, Paris, 1826-31, pag. 8.
2. *Great Shorter Works of Pascal*, traducere de Emile Cailliet și John C. Blankenagel, Philadelphia, 1948, pag. 189-

OBIECTUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI ADEVĂRUL

202. Acest pasaj cât și următoarele au fost folosite cu aprobare.
3. Citat ibid. pag. 29, 30.
 4. Ibid. pag. 189.
 5. Ibid. pag. 196.
 6. *Pensées*, traducere de W. F. Trotter, New York, 1931, pag. 78.
 7. Op. cit. pag. 202, 203.
 8. Ibid. pag. 30.
 9. Ibid. pag. 196.
 10. *L'Art religieux du XIIIe siècle en France*, de Emile Mâle, Paris, 1898, pag. 6-18.
 11. Ibid. pag. 16.
 12. *The Mysterious Universe*, de James Jeans, New York, 1930, pag. 136.
 13. Ibid. pag. 144.
 14. *Encyclopaedia Britannica*, New York and Chicago, 1938, vol. 18, pag. 803.
 15. Iov 38:22.
 16. *The Teaching of Religion in Higher Education*, Christian Gauss, ed., New York, 1951, pag. iii.
 17. *The Christian Century*, „The Laws of God: A Physicist's Faith“, 25 februarie 1953. Folosită cu aprobare.
 18. Matei 13:38.
 19. *College Teaching and Christian Values*, Paul M. Limbert, ed., New York, 1951, pag. 141.
 20. Romani 7:15-25.
 21. *Goals for American Education*, New York, 1950, pag. 443.
 22. „Macbeth and the Powers of Darkness“, de Roland M. Frye, *The Emory University Quarterly*, octombrie 1952.

23. Cf. Apocalipsa 5:9; 14:3; 15:3.
24. De exemplu: Palestrina, Bach, Mozart, Beethoven, Weber, Schumann, Mendelssohn.
25. *Calvinism*, de Abraham Kuyper, Grand Rapids, 1931, pag. 243, 244.
26. *A Composer's World*, de Paul Hindemith, Cambridge, 1952.
27. Ibid. pag. 5.
28. Ibid. pag. 5.
29. Ibid. pag. 7.
30. *Poetics*, XXV. 1.
31. *Aristotle's Theory of Poetry and Fine Art*, de S. H. Butcher, Londra, 1920, pag. 130.
32. Ibid. pag. 130.
33. Efeseni 5:19.
34. Coloseni 3:16.
35. *The House of Quiet*, de A. C. Benson, citat în *A Cambridge Movement*, de J. C. Pollock, Londra, 1953, pag. 64. Folosită cu aprobare.
36. *Church Music, Illusion and Reality*, de A. T. Davison, Cambridge, 1952, pag. 114.
37. *The Christian Herald*, ianuarie 1953.
38. Filipeni 4:8.
39. Psalmul 98:4.
40. *A Compend of Luther's Theology*, Hugh Thomson Kerr, ed., Philadelphia, 1943, pag. 147.

CAPITOLUL PATRU

ADEVĂRUL DE DINCOLO DE SALA DE CLASĂ

„Și orice faceți, cu cuvântul sau cu fapta, să faceți totul în
Numele Domnului Isus și mulțumiți, prin El,
lui Dumnezeu Tatăl.”
Coloseni: 3:17

1. Dincolo de sala de clasă

Una din formele principale de compoziție muzicală este tema și variațiunile pe aceeași temă în care dezvoltarea temei, oricât ar fi ea de variată, trebuie întotdeauna să fie legată de temă. Tot așa este și structura acestor cursuri. Tema noastră este o temă nobilă, aceea a adevărilor lui Dumnezeu și scopul nostru permanent este să aflăm cum diferitele domenii ale învățământului creștin - adică variațiunile - se pot atașa acestui adevăr ca părți ale unui întreg viu.

Imaginea, deși ne poate folosi, nu este perfectă. Întregul este mai mare decât oricare din părțile sale, iar învățământul, oricât de mare este sfera lui, nu poate fi niciodată mai mult decât o parte din adevăr. Mai mult chiar, când ne luăm ca obiect de studiu

adevărurile lui Dumnezeu, avem o temă atât de vastă, încât chiar și cea mai completă expunere a ei poate releva doar o frântură din măreția Lui. Căci adevărurile Lui cuprind nu numai această lume cu tot ce este în ea, inclusiv întreaga istorie trecută, prezentă și viitoare. Ele cuprind, de asemenea, întregul univers, de la începuturile lui din trecutul inimaginabil de îndepărtat până la sfârșitul lui într-un viitor necunoscut.

De aceea, avem suficiente motive bine întemeiate să pășim în afara clasei și să privim la o serie de alte probleme. Învățământul nu înseamnă numai profesori și cursuri. Școala are un cadru al ei, un mediu înconjurător în care ea trăiește și se mișcă și o existență a ei. Ea are, de asemenea, politica și practicile ei generale de dincolo de sala de clasă. Acestea sunt tot atât de mult parte din adevărurile lui Dumnezeu ca și conținutul diferitelor obiecte de studiu. Astfel, procesul de integrare trece de la nivelul individual, cum e cazul profesorului, sau de la nivelul catedrei de studiu, cum e cazul unui anumit obiect de studiu, la nivel instituțional, în care școala sau colegiul este implicat ca un tot unitar.

2. Programul activităților extrașcolare

Primul pas ne va duce dincolo de sala de clasă spre acele activități care, deși numite de obicei „extrașcolare” (complementare), sunt totuși o parte vitală a educației. A trecut de mult timpul, dacă a existat vreodată cu adevărat, când învățarea însemna doar ceea ce se petrece în clasă și nimic mai mult. Întregul caleidoscop

ADEVĂRUL DE DINCOLO DE SALA DE CLASĂ

de activități - cluburi și hobbyuri, societăți literare și de dezbatere, publicații, cercuri dramatice, orchestre, fanfare și coruri și, în cele din urmă, dar nu pe ultimul loc, sportul - fac, de asemenea, parte din experiența educațională. Și ele își au locul lor în cadrul adevărilor lui Dumnezeu și, la fel ca matematica sau științele exacte, istoria sau literatura, ele trebuie unite cu adevărurile Lui.

Aceste activități sunt atât de numeroase încât nici nu se pune în discuție tratarea lor una câte una. Putem, totuși, discuta principii în legătură cu câteva cazuri particulare. Și, dacă făcând aceasta se va părea că ne aflăm pe un teren cunoscut și că repetăm adevăruri vechi, nu trebuie să ne cerem scuze. Sunt unele lucruri care trebuie repetate mereu, iar faptul că anumite adevăruri sunt bine cunoscute, nu le face mai puțin adevărate.

Ce spuneiți despre integrarea activităților nesportive într-un program de învățământ creștin? Problema este în primul rând una de selecție. Care activități sunt permise? Care nu sunt? Este clar că anumite activități bine cotate în școlile seculare nu-și au locul în învățământul creștin. Și dacă totuși, prin nebăgare de seamă, reușesc să pătrundă și să ocupe un loc în programul școlii, ele nu se pot simți niciodată cu adevărat în largul lor pentru simplul motiv că sunt incompatibile cu adevărurile lui Dumnezeu. Exemplele mai evidente nu sunt o problemă. Cazurile aflate la limită sunt, însă, cele care ne pun probleme.

Aici, ca pentru atât de multe alte lucruri, Scriptura

ne dă un răspuns. Căci Noul Testament ne oferă un principiu* care, dacă este aplicat cu curaj, va servi drept criteriu pentru acel gen de învățământ, care îl onorează pe Dumnezeu nu numai în clasă ci și în întregul său program. Găsim acest principiu enunțat de Apostolul Pavel în Epistola sa către Coloseni: „Și orice faceți, cu cuvântul sau cu fapta, să faceți totul în Numele Domnului Isus și mulțumiți, prin El, lui Dumnezeu Tatăl.”¹ Pentru cei dedicați oricărui lucru bun, criteriul este atât clar cât și cuprinzător. Nu există nici o limitare în cuvintele lui Pavel. Ele cuprind tot ce este sănătos, tot ce este vesel, tot ce este cu adevărat recreativ. Doar acele lucruri care nu pot fi făcute spre slava lui Cristos și cu mulțumiri aduse lui Dumnezeu nu sunt cuprinse în aceste cuvinte. Testarea lor se face printr-o cercetare sistematică. Doar activitățile care sunt adevărate și valoroase pot să treacă acest test. În privința aplicării lor practice, aici intervin trecutul și obiceiurile. Ceea ce se poate face într-un campus spre gloria lui Dumnezeu, e posibil să nu se permită într-un alt campus. Conștiința creștină nu conduce întotdeauna la decizii identice, însă, dacă este ascultată, ea duce întotdeauna la acțiuni acceptate de Dumnezeu.

* Deoarece Biblia este o carte care dă mai degrabă principii și nu practici aflate în zona „de limită”, ea nu se demodează niciodată. Ea vorbește pe un ton absolut categoric împotriva păcatelor evidente, dar, cu privire la problemele îndoielnice, la lucrurile care sunt îngăduite într-un loc sau la un moment dat și nu sunt îngăduite în alt loc, Biblia nu dă reguli rigide ci ea dă mai degrabă principii durabile. Capitolul 14 din Romani ilustrează bine acest lucru.

ADEVĂRUL DE DINCOLO DE SALA DE CLASĂ

Presupunând acum că sunt acceptate activitățile compatibile cu criteriul Sfântului Pavel, cum rămâne cu unirea lor cu adevărurile atotcuprinzătoare ale lui Dumnezeu? Răspunsul stă într-un fapt simplu: un lucru bine făcut, chiar ca un hobby sau ca o recreere, o muncă făcută cu dăruire pentru alții, o activitate care contribuie la o viață de slujire efectivă a lui Dumnezeu și a aproapelui - toate acestea aparțin adevărului lui Dumnezeu la fel de mult ca cel mai bine pregătit curs de filozofie sau de Biblie. Găsim rațiunea acestui fapt revenind la cuvintele din Coloseni ale apostolului, pe care le repetăm la acest punct: „Și orice faceți, cu cuvântul sau cu fapta, să faceți totul în Numele Domnului Isus și mulțumiți, prin El, lui Dumnezeu Tatăl“. Această afirmație este un standard deoarece ea arată modul în care să se facă un lucru. Din el scoatem principiul foarte important că semnificația creștină a ceea ce facem nu este determinată doar de lucrul în sine. Ea depinde și de modul în care facem acel lucru. Pe scurt, regula este una de metodă - a face „totul în Numele Domnului Isus și mulțumind prin El, lui Dumnezeu Tatăl“.* Testarea activităților, așa cum am văzut deja, impune limitări pentru că nu toate lucrurile pot fi făcute astfel.

* Acest criteriu al metodei este foarte departe de neînțelegerea afirmare de sine a pragmatismului, care stă la baza unei mari părți a filozofiei educaționale din zilele noastre. Există o mare deosebire între instrumentalismul lui John Dewey, care respinge religia supranaturală și criteriul biblic al metodei care depinde de modul în care se înfăptuiește adevărul supranatural și revelat.

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

se ocupă de „cum“ se face un lucru mai degrabă decât de „ce“ se face.

Din cele prezentate mai sus vedem că integrarea creștină implică nu numai problema conținutului. Ea este și o problemă de metodă. Astfel avem ceea ce s-ar putea numi criteriul priceperii sau al „măiestriei“, folosind termenul în sensul său larg de a face un lucru bine. Profesorul care se dedică cu adevărat muncii lui, studentul care nu se mulțumește numai cu ceea ce primește ci face mai mult decât ceea ce se cere - în cazul în care motivația lor este slava lui Dumnezeu și nu afirmarea de sine, aceștia aplică principiul priceperii sau al „măiestriei“ creștine. Și esența acestui principiu este cea din pilda talanților,² în care Domnul nostru prețuiește folosirea talanților și nu numărul de talanți primit de fiecare rob în parte.

Regula se aplică clar la activitățile extrașcolare. Să luăm ca exemplu sportul. Din punctul de vedere al doctrinei creștine, cursa de 1500 m plat este în sine un lucru neutru. Modul în care tânărul aleargă cursa este, însă, atât de departe de a fi neutru, încât Sfântul Pavel nu a ezitat să folosească jocurile grecești ca pe o imagine grăitoare a vieții creștine.

În zilele noastre, când se pune un accent exagerat pe sporturile competitive, aproape orice menționare a sportului ridică o întrebare care nu poate fi evitată. Să o numim problema echilibrului sau a proporției și să o privim drept în față. Ori de câte ori fotbalul, baschetul sau orice alt sport devine centrul întregii atenții într-o școală sau colegiu, dacă nu se discută despre sporti-

ADEVĂRUL DE DINCOLO DE SALA DE CLASĂ

vitatea creștină sau dacă nu se recurge la rugăciune înainte de joc, aceasta poate duce la răsturnarea echilibrului și la distrugerea integrității. În lumina acestui fapt, sugestia, apărută recent într-unul din ziarele evanghelice, de a organiza „jocuri creștine de bowling” îmbracă un aspect serios. Dumnezeu a oprit realizarea unui asemenea proiect, care ar fi putut să însemne o coborâre dramatică a standardelor. Pentru învățământul creștin va exista întotdeauna tentația de a fi ca filistenii și în puține locuri este această tentație este mai puternică decât în programele sportive.

Oricât este de necesară această observație, ea nu trebuie să ducă la o altă extremă și anume la atitudinea conform căreia sportul ocupă puțin spațiu în învățământul creștin datorită faptului că este atât de tentat să se abuzeze de el. Aceasta nu este o atitudine corectă. Locul sportului este unul vital, deși întotdeauna subsidiar problemelor principale ale școlii sau ale colegiului. Este, încă o dată, o problemă de metodă. În special în sport, modul în care sunt conduse activitățile sportive este lucrul cel mai important. Jocul în echipă, a cărui esență este stăpânirea și sacrificiul de sine, curajul moral, care înseamnă o bună conduită sportivă, toate acestea se pot învăța pe terenul de sport în așa fel încât ele să devină trăsături de caracter permanente spre slava lui Dumnezeu. Iar de avantajele sportului sub o conducere creștină nu vor beneficia, în nici un caz, doar cei care îl practică. Întreaga școală poate învăța lecții în grup despre cum să-i încurajezi pe cei înfrânți, cum să fii generos cu adversarii și cum,

în toate împrejurările, să dai dovadă de politețe, care este un produs atât de important al Evangheliei.

3. Disciplina - Un test acid

Ne vom îndepărta acum cu încă un pas dincolo de sala de clasă și vom intra în birourile conducerii și administrației școlii. Dacă integritatea este esențială în conducerea oricărei școli sau colegiu, după cum și este, această obligație sacră este de două ori mai importantă în învățământul creștin. Puține lucruri pot fi mai dăunătoare pentru studenți și pentru corpul profesoral ca prăpastia dintre principiile pe care le declară și și cele pe care le practică efectiv cei care sunt puși în funcții de conducere. Să ținem minte acest fapt în timp ce privim la trei responsabilități diferite ale conducerii școlii - disciplina, planificarea serviciilor religioase și problema promovării școlii prin publicitate și reclamă.

În multe sensuri testul acid al unei școli sau al unui colegiu creștin este modul în care abordează și rezolvă problema disciplinei. Modul în care este tratat un student care a greșit vorbește foarte mult despre persoana care se ocupă de acel student. Aici centrul integrării se deplasează, mutându-se pe lucruri fundamentale cum sunt: dragostea, dreptatea și responsabilitatea - iar „cea mai mare dintre acestea este dragostea.” De aceea, este normal ca cel care exercită autoritatea disciplinară să cunoască bine el însuși dragostea lui Cristos. Motivația sa principală nu trebuie să fie alta decât noua poruncă: „Să vă iubiți

ADEVĂRUL DE DINCOLO DE SALA DE CLASĂ

unii pe alții cum v-am iubit Eu".³ Ca și Pavel, el trebuie să fie convins că „dragostea nu va pieri niciodată”.⁴ Dacă luăm în considerare toate acestea, ele sunt cele mai importante cuvinte în legătură cu disciplina. Problema nu este doar una de ordin rațional. Ea pătrunde adânc până la emoții. Orice profesor cu discernământ este conștient de faptul că tensiunea continuă, de durată, a acestui veac violent, afectează tineretul. În special aceia dintre noi care avem 20 sau 30 de ani de experiență, observăm o creștere a problemelor emoționale în rândul tineretului. Cu toate că credința rămâne cea mai mare sursă de echilibru interior, premisa că tinerii creștini sunt imuni la problemele emoționale ale vremii noastre, este nerealistă. Însă, oricât suntem de înțelegători cu problemele tineretului, sentimentalismul nu își are nici un loc în soluționarea lor. Pe lângă compasiunea pentru individ și nevoile lui, trebuie să existe la nevoie și tăria de a trata persoana cu severitate, având în vedere acea responsabilitate pentru grup, care este permanenta povară a celui care conduce și răspunde de activitatea educațională. Căci administrarea disciplinei implică integrarea adevărului moral cu acțiunea exterioară.

Nu este cazul să discutăm aici tehnici specifice, care sunt aproape tot atât de diferite pe cât sunt de diferite școlile și colegiile. Mult mai important decât acestea este spiritul care se află în spatele lor. Cuvintele: „Slova omoară, dar Duhul dă viață”⁵ se aplică la disciplină într-un sens deosebit. Aici, mai presus de

toate, cunoștințele profesionale trebuie completate și dirijate de către Duhul lui Dumnezeu. Și trebuie să fii într-adevăr disponibil tuturor. Fiecare elev este important. Chiar dacă un director sau un decan poate fi prea ocupat pentru a sta de vorbă cu un profesor, el nu are voie niciodată să fie prea ocupat pentru a sta de vorbă cu un elev sau cu un student. O tratare cu adevărat creștină a problemei disciplinei este un lucru care costă. Ea nu se poate realiza fără a consuma ore prețioase. Interviuul aspru și pedepsele aplicate din rutină pot părea eficiente, însă, în afara unor cazuri minore, ele sunt, de obicei, necreștine. Răbdarea înțelegătoare, dorința de a discuta o situație până la rezolvarea ei și, mai presus de toate, timpul petrecut pentru a te ruga cu privire la acea situație - sunt esențiale pentru administrarea disciplinei cu o integritate creștină. Rezultatul va fi uneori o acțiune drastică, însă, chiar și atunci, dragostea creștină își va face lucrarea ei de reparare și de vindecare.

4. Integrarea se aplică și la orele de capelă

Atenția noastră se îndreaptă acum spre serviciile religioase. La prima vedere orice investigație în acest domeniu ar fi ca și când am aduce cărbuni la Newcastle (mare centru englez exportator de cărbune - n.trad.). În fapt, se poate ca o școală sau un colegiu să aibă servicii de capelă de cea mai sănătoasă doctrină teologică și care să fie, totuși, departe de a fi integrate cu scopul ei creștin. Un mod de a ne feri de acest lucru este să evităm ca majoritatea serviciilor să fie

ADEVĂRUL DE DINCOLO DE SALA DE CLASĂ

conduse de aceeași persoană, indiferent dacă persoana respectivă este directorul, președintele sau capelanul școlii. Este mult mai bine ca fiecare membru al corpului profesoral să ajungă să conducă programul de capelă, împreună cu câțiva studenți reprezentativi. Dar, bineînțeles că așa ceva este posibil doar într-o școală dedicată principiului că nu există învățământ creștin fără profesori creștini. Într-o asemenea școală, un întreg corp profesoral - profesori de matematică, engleză, chimie, latină, istorie și de alte obiecte de studiu - toți participând la serviciile de capelă, îl vor întipări pe Dumnezeu în mintea elevului ca o pecete pe care el nu o va uita niciodată.

Conștienți că ne aflăm pe un teren delicat, ne întoarcem atenția de la serviciul obișnuit de capelă la adunarea specială - un aspect al programului religios care trebuie bine gândit. Să luăm în considerare adunările de evanghelizare sau de trezire spirituală din învățământul creștin de astăzi. Nu punem la îndoială nevoia de evanghelizare. Nu există învățământ creștin fără prezentarea clară a Evangheliei lui Cristos în vederea luării deciziei personale. Oricât ar fi studentul de cultivat spiritual, aceasta nu poate niciodată ascunde faptul că studentul care nu-L cunoaște pe Domnul Isus Cristos, este pierdut și trebuie să se nască din nou. În același timp, învățământul creștin nu se reduce la evanghelizare, oricât ar fi ea de importantă, ci este suma totală a închinării creștine.

Problema este următoarea. Fiecare școală sau colegiu creștin, indiferent cât este de mare, are, spiritual

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

vorbind, un colectiv de elevi sau studenți de natură diversă. Chiar dacă nașterea din nou este o condiție de admitere în școală, nu există nici o modalitate de a te asigura că toți cei care pretind că sunt născuți din nou, sunt într-adevăr în Cristos, având o credință vie. O școală nu poată să pretindă că are un colectiv de elevi care este în întregime creștin, așa cum nici o biserică nu poate fi absolut sigură că fiecare membru al ei este cu adevărat în Cristos. În majoritatea școlilor și colegiilor evanghelice, mulți dintre elevi sunt creștini adevărați. Ei știu în cine s-au încrezut și îi sunt cu adevărat devotați lui Dumnezeu. Totuși, alții nu sunt deloc creștini. Aceștia sunt cei care constituie pentru instituție principala provocare la evanghelizare. Fără îndoială, ei trebuie confrunțați cu necesitatea de a-L primi pe Cristos ca Salvator și Domn.

Până aici problema e clară. Dar să revenim la primul grup, la elevii care sunt deja creștini. Priviți-i din nou și veți găsi printre ei pe unii care, deși sunt categoric copii ai lui Dumnezeu, nu cunosc nici ziua și nici ora convertirii lor. Crescuți în familii creștine sănătoase, ei nu-și pot aminti momentul precis al nașterii din nou. Și totuși, nu se poate nega faptul că ei sunt credincioși. Ei au viață spirituală, se încred în Cristos și numai în El pentru salvarea lor, iubesc Cuvântul lui Dumnezeu și-i iubesc și pe frați. Totuși, în general, lucrarea noastră de evanghelizare îi bagă prea puțin în seamă. În schimb, aceasta ar putea implica faptul că, deoarece ei nu pot indica o zi sau o oră a convertirii lor, ei nu ar fi fost niciodată salvați.

ADEVĂRUL DE DINCOLO DE SALA DE CLASĂ

Astfel, acești tineri care sunt cu adevărat printre copiii lui Cristos pot ajunge să se îndoiască, dacă nu chiar să respingă lucrarea lui Dumnezeu în inimile lor.

Trebuie să ne gândim la această problemă și să ne rugăm pentru ea. Invitația publică de a-L primi pe Cristos trebuie să țină cont de ea. Această invitație le-ar putea da ocazia să primească siguranța mântuirii, prin afirmarea faptului că lucrarea de răscumpărare a lui Cristos este singura bază de acceptare a lui Dumnezeu. Aceasta i-ar putea încuraja pe cei care nu au mai făcut-o niciodată, să arate clar că au primit deja viața veșnică. Oricare ar fi metoda folosită, un lucru este sigur: niciodată nu trebuie confundat chiar un lucru atât de bun cum este venirea în fața adunării, sau orice altceva face persoana, cu nașterea sa din nou. Așa cum a arătat atât de limpede președintele Chafer în cartea sa *True Evangelism*,⁶ nașterea din nou este întotdeauna lucrarea puternică a Duhului lui Dumnezeu în inima omului și este întotdeauna numai lucrarea Lui. Acțiunile exterioare sunt doar o mărturie a ceea ce s-a săvârșit în credincios prin lucrarea desăvârșită a lui Cristos.

Cu ani în urmă, dr. G. Campbell Morgan a afirmat public că, în nici un caz, nu toți creștinii își pot aminti momentul nașterii lor din nou. După adunare cineva i-a contestat afirmația. Marele vorbitor englez s-a uitat la el și i-a spus: „Ești viu?” „Păi, bineînțeles că sunt viu”, a răspuns cel întrebat. „Dar”, a continuat dr. Morgan, „îți amintești când te-ai născut?” Și pentru că a primit un răspuns negativ, el a întrebat: „Atunci,

cum de ești sigur că ești viu?" „Pentru că acum trăiesc“, a fost răspunsul. „Exact“, a spus dr. Morgan. „Poate că unii creștini nu-și amintesc momentul nașterii lor din nou. Însă ei sunt vii din punct de vedere spiritual și ei știu acest lucru și asta contează.“⁷

Poate că în școlile și în colegiile noastre trebuie să facem clar faptul că prima dovadă a nașterii din nou este aceea că ai viața veșnică. Să nu ezităm să chemăm oamenii să ia o decizie clară, o dată pentru totdeauna. Să nu lăsăm nici un elev în falsa siguranță a unei presupuse nașteri din nou, când realitatea dovedește contrariul prin faptul că acesta nu are dragoste pentru Cristos și Cuvântul Său, nu are încredere în lucrarea Lui salvatoare, nu are dragoste pentru frați și nici mărturia că Duhul Sfânt locuiește în el. Dar să ne amintim mereu că Biblia nu cere niciodată ca credincioșii să aibă experiențe spirituale identice. De aceea, nu avem nici un drept să ridicăm pretenții care să treacă dincolo de marele principiu afirmat de Domnul Isus când i-a spus lui Nicodim, într-unul din cele mai importante și mai frumoase versete din Noul Testament: „Vântul suflă încotro vrea și-i auzi vuietul, dar nu știi de unde vine, nici încotro merge. Tot așa este cu oricine este născut din Duhul“.⁸ Dacă lucrările Duhului lui Dumnezeu în inima omului sunt la fel de variate ca și bătaia vântului, trebuie să fim atenți, ca nici măcar prin implicație, să nu-L limităm la un anumit gen de manifestare a răspunsului exterior la modă în adunări în ziua de astăzi.

Acum este timpul când Dumnezeu folosește cu

ADEVĂRUL DE DINCOLO DE SALA DE CLASĂ

mult har metode de evanghelizare în masă pentru salvarea multora. Însă, un mod de prezentare care este eficient în cazul unei mulțimi de oameni, se poate să nu fie întotdeauna cel mai bun într-o școală în care Biblia se învață regulat și Evanghelia se predică constant. Într-un astfel de cadru, convertirea nu este, în nici un caz, limitată la adunările speciale. Provocarea la decizie este mereu prezentă. Dacă se țin adunări speciale, rezultatele lor cele mai eficiente sunt adesea discuțiile calme între patru ochi care apar atunci când elevii, fiind atinși de adevărul lui Cristos, vin voluntar pentru a cere un sfat personal.

5. Promovarea învățământului creștin

A trece de la aceste probleme spirituale la un asemenea subiect cum este promovarea învățământului creștin prin publicitate și reclame, poate semăna cu ieșirea din biserică și intrarea într-o piață. Cu toate acestea, există o tot atât de mare răspundere pentru folosirea adevărului în reclame ca și pentru folosirea lui în învățare. Domeniul publicității este un domeniu în care spiritul veacului infuentează învățământul creștin într-un mod subtil. Publicitatea în America, cu toate că este o mare producție, nu poartă întotdeauna marca adevărului. Inteligența, atractivitatea, apelul la mândrie și snobism, toate sunt trăsături ale reclamei actuale. Deși i s-ar face un serviciu verbal adevărului prin evitarea unei erori reale evidente, el este prea adesea violat prin crearea deliberată de impresii false. Asemenea metode sunt productive. Ele dau rezultate

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

bune. Însă învățământul creștin nu are dreptul să le folosească.

Tentația este mult mai mare decât acum 20 de ani. În ultimele decenii a apărut o întreagă nouă școală de jurnalistică creștină susținută puternic prin reclame. Mai mult chiar, concurența în învățământul creștin a crescut. Numărul elevilor înscriși în școlile creștine s-a dublat, s-a triplat și, în unele cazuri, a crescut de patru ori. Ca urmare, este așa de ușor să rivalizezi cu alte școli în cumpărarea de mari terenuri pe care apoi să construiești niște copii izbitoare. Diversele materiale publicitare incluzând cataloagele și alte materiale tipărite, precum și revistele de publicitate, nu sunt, desigur, rele în sine. Ele devin un lucru rău atunci când vreun neadevăr pătrunde în prezentarea reclamei învățământului creștin.

Subiectul este dureros. Numai cine nu s-a luptat cu pregătirea reclamelor pentru învățământ nu știe cât este de dificil să spui adevărul și să fii în același timp și eficient. Este atât de ușor să privești prin niște ochelari roz la o lucrare care ți-e dragă și să umbrești adevărul de dragul efectului. Acest lucru se întâmplă mai ales în cazul anumitor aspecte ale învățământului, în care o mare parte din școlile și colegiile creștine s-au numărat, cel puțin până nu demult, printre „cele slabe”. Aluzia se referă la standardele academice. Ne bucurăm de marele progres academic al învățământului evanghelic din ultimele decenii. Însă, a pretinde că el deține standardele cele mai ridicate din țară sau profesorii cei mai capabili, este pur și simplu un neadevăr

ADEVĂRUL DE DINCOLO DE SALA DE CLASĂ

Reclama, prezentată inteligent, pe scară largă și cu mult apel la public, ar putea duce la creșterea numărului elevilor înscriși în învățământul evanghelic. Dar este greu de văzut cum se poate împăca publicarea unei astfel de reclame cu proclamarea în clasă și la orele de capelă a Cuvântului lui Dumnezeu, cu insistența lui extraordinară asupra adevărului în fiecare domeniu de viață.

Îndrăznim să aducem o critică cu dragoste. Fără îndoială, este un lucru bun să încurajezi tineretul să urmeze școli și colegii care sunt loiale credinței. Și nu numai că motivele sunt bune. Cu siguranță că nu există nici un efort conștient de a induce în eroare. Însă, chiar și iresponsabilitatea în tratarea adevărului reprezintă o greșeală serioasă, oricât de mult am încerca să o minimalizăm. Una din trăsăturile principale ale erudiției este respectul pentru acuratețe. Instituția care își face publicitate prin propoziții care sunt ele însele lipsite de acuratețe, dovedește că mai are încă de învățat ce înseamnă erudiție. Cel mai bun lucru pe care-l putem spune despre paginile cu reclame din unele jurnale creștine este că ele prezintă o imagine a unui învățământ care este imatur.

Așa severe cum sunt criticile pe care le aducem, în spatele lor se ascunde multă încredere în bărbații și femeile care răspund de învățământul evanghelic actual din America. Prea des munca lor se aseamănă cu cea de a face cărămizi fără a avea paie. Sarcinile lor sunt mari. Însă, în inimile lor ei prețuiesc adevărul și nu există nici o îndoială că, atunci când își vor da seama

că în reclamele făcute de ei învățământului creștin s-au strecurat din metodele greșite ale unor forme de reclame lumești, va urma o schimbare din proprie inițiativă.

6. Publicul creștin

De la conducere și administrație la publicul creștin - acesta este ultimul pas al studiului nostru. Urmează să examinăm acum instituția în ansamblul ei - cuvântul sugerează nu numai o singură școală sau un singur colegiu, ci întregul învățământ creștin - în relație cu susținătorii săi. Căci nu trebuie să uităm niciodată, că întregul învățământ este o reflectare a mediului său înconjurător. Climatul de opinie în care se desfășoară îi va influența politica și practicile de predare. Ne îndreptăm astfel o privire estimativă spre ceea ce, din lipsa unui termen mai bun, vom numi „publicul creștin”. Ce gândește el despre învățământul creștin? Ce așteaptă de la el? Și în ce măsură aceste gânduri și așteptări influențează școala și colegiul evanghelic, ca să nu mai vorbim de institutul biblic și de seminarul teologic?

Chiar și numai o încercare de a răspunde succint la aceste întrebări tot s-ar dovedi fructuoasă. Făcând această încercare, trebuie să recunoaștem anumite fapte. Trăim într-o vreme în care există o mare opoziție față de o gândire profundă. Superficialitatea, cultivată de o civilizație impulsivă, atât de preocupată să manipuleze fleacurile încât are prea puțin timp pentru cultură, este o caracteristică a timpurilor noastre. Televiziunea, spectacolele comice, articolele oferite

ADEVĂRUL DE DINCOLO DE SALA DE CLASĂ

de ziarele de scandal și revistele ilustrate - acestea nu duc la o gândire profundă. Într-o epocă a cărei parolă este „după cum merge valul” sau „odată cu valul”, există o apreciere tot mai scăzută a lucrurilor care dezvoltă cu adevărat mintea omului.

Este perfect adevărat că publicul creștin nu a scăpat de această tendință. Unul din simptomele conformării spiritului veacului este atitudinea sa față de învățământ. Da, el susține școlile și colegiile creștine, însă le susține dintr-o atitudine care, până în prezent, arată o înțelegere destul de mică a valorii unei învățături sănătoase. Unii părinți credincioși consideră școala creștină elementară sau secundară drept un simplu moft sau un lux, datorită dominației școlii publice. Și, dacă e să spunem adevărul, alții o consideră un fel de misiune de recuperare educațională pentru tinerii delicvenți în devenire și pentru copiii care par înapoiăți mintal. Pentru astfel de părinți, învățământul creștin se reduce doar la învățământul superior. O asemenea concepție ignoră faptul evident că dacă vrem ca copiii noștri să aibă o concepție de viață centrată pe Dumnezeu, bazele acesteia trebuie puse în copilărie.

Lipsindu-i aprecierea pentru vasta strategie a învățământului creștin, publicul nostru este mai preocupat de manifestările lui exterioare decât de preocuparea lui principală. Să sperăm că nu va veni niciodată ziua când școlile și colegiile noastre vor înceta să trimită în comunitate echipe de evanghelizare, coruri de capelă, studenți-predicatori și cvartete de instrumentiști. Participarea la adunările de tineret și la

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

alte ocazii creștine publice este importantă. Însă acestea nu constituie, în sine, principala activitate a unei instituții de învățământ. Această activitate este și va fi mereu, nu alta decât dezvoltarea unui învățământ sănătos spre gloria lui Dumnezeu. Pentru tineri, învățământul este pregătirea lor pentru o viață de slujire, care înseamnă a face voia lui Dumnezeu. Pregătirea în sine înseamnă muncă și elevul care face pentru gloria lui Dumnezeu o muncă de cea mai bună calitate la engleză sau matematică, îl slujește pe Domnul la fel de mult ca și elevul care se implică atât de mult în activitățile creștine externe încât nu mai are timp să învețe la fizică sau pentru orele de Biblie. Ca s-o spunem deschis, prea mulți evanghelici dau dovadă că se mulțumesc cu o mediocritate intelectuală și această atitudine se reflectă la tinerii care vin la școlile și colegiile creștine.

Dr. A. W. Tozer de la *The Alliance Weekly* spunea: „Din păcate, există astăzi la unii sentimentul cum că învățarea ar fi ceva rău în sine și că pentru a fi un om spiritual trebuie să fii și stupid. Această filozofie tăcută ne-a dat în ultima jumătate de secol un nou cult, în cadrul limitelor doctrinei creștine tradiționale. Eu îl numesc «cultul ignoranței». El echivalează învățătura cu necredința și spiritualitatea cu ignoranța și, conform lui, aceste perechi nu se vor întâlni niciodată. Aceasta se reflectă într-o literatură religioasă de proastă calitate, un gen de adunări religioase în care se bate vesel din palme și un nivel atât de scăzut al cântării religioase, încât este de-a dreptul jenantă.”⁹

7. Chemare la erudiție creștină

Această acuzație nu este nejustificată. Și ea vine, să nu uităm, de la unul de-ai noștri. Avem nevoie în învățământul nostru de mult mai mult din spiritul lui Sir Richard Livingstone, ale cărui scrieri¹⁰ pledează atât de elocvent pentru supremația excelenței. Vorbind astfel, riscăm să fim stigmatizați drept intelectuali reci, lipsiți de căldură spirituală. Însă învățătura și capacitatea intelectuală merg mână în mână, așa cum o arată din plin istoria Bisericii. Să-l luăm, de exemplu, pe Samuel Rutherford din Scoția secolului al XVII-lea, autorul faimoaselor *Scrisori*. Rutherford a fost unul dintre cei mai mari învățați ai vremii sale. Tratatul teologic sunt opera unui mare savant. Mai răzbate încă și astăzi din magnificele sale *Scrisori* un devotament profund față de Cristos, față de care epoca noastră superficială este aproape complet străină.

„Însă“, vor spune unii, „Petru și Ioan au fost oameni simpli și neînvățați“. Așa au și fost și Dumnezeu, prin harul Său, i-a folosit cu multă putere. A mai existat, însă și un alt apostol, care, în loc să fie „simplu și neînvățat“, a fost unul dintre cei mai mari savanți ai vremii lui. Iar influența lui Pavel, cel mai mare dintre toți misionarii și cel mai inteligent dintre scriitorii inspirați, o depășește pe a tuturor celorlalți. Pavel nu este singurul exemplu în care Dumnezeu folosește un intelect consacrat. Augustin, Luther, Calvin, Edwards, Wesley - toți au fost bărbați cu o educație aleasă, care au iubit învățătura și și-au folosit mintea până când și-

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

au încheiat lucrarea. Studiați momentele cruciale din istoria creștinismului și de fiecare dată veți găsi în spatele lor oameni cu o educație temeinică, folosită spre gloria lui Dumnezeu. Cu toată cinstea cuvenită lui Moody și Spurgeon, care nu au avut o educație formală, dar care au prețuit-o atât de mult încât amândoi au înființat școli, trebuie să recunoaștem că istoria creștină a fost în mare parte făurită de bărbați cu cea mai înaltă pregătire intelectuală.

Acest fapt indică însemnătatea și scopul învățământului creștin din zilele noastre. El nu este și nici nu va fi vreodată o mișcare de masă. Acum, ca întotdeauna, rațiunea lui de a fi este de a instrui conducători creștini în întregul domeniu vast al adevărilor lui Dumnezeu. Rușinea de a fi al lui Cristos este un lucru și mișcarea evanghelică va trebui să o poarte întotdeauna, iar rușinea obscurantismului este un alt lucru, pe care mișcarea evanghelică va trebui să înceteze să o mai poarte. Există astăzi o chemare la o renaștere a erudiției evanghelice. Această renaștere a început deja peste hotare. În Anglia, credința evanghelică a pus stăpânire pe câteva din cele mai luminate minți de la Oxford și Cambridge, ca să nu mai vorbim de mințile scilicet din institutele mai mici. Același lucru este valabil și pentru Europa. Cărți, care pentru știință sunt de primă importanță, sunt scrise de cei mai sinceri creștini. Există, de asemenea, semne că renașterea începe și în America. De la profesorii din colegiile și seminariile evanghelice sosesc cărți și articole de mare valoare. Savanții noștri își fac simțită

ADEVĂRUL DE DINCOLO DE SALA DE CLASĂ

influența în întrunirile societăților de mare erudiție.

Este adevărat că noi, ca și creștini care credem în Biblie, așteptăm venirea Domnului. Însă, pe baza aceleiași mărturii, noi știm că El și-ar putea întârzia venirea cu mult după epoca noastră. Avem, deci, obligația să lucrăm până la venirea Sa. Pentru aceasta avem nevoie de conducători, atât consacrați cât și cu pregătire intelectuală și aceasta înseamnă oameni care să aibă atât mintea cât și spiritul integrate cu adevărul lui Dumnezeu din Scriptură, din natură, din știință, literatură, artă și din întreaga viață. Aceasta este o funcție majoră a învățământului nostru creștin. Învățătura și erudiția creștină merg mână în mână. Ele sunt indispensabile dacă vrem ca credința evanghelică să pătrundă generația de azi.

Să încetăm să ne tot apărăm. Concepția noastră despre Sriptură, despre teologie și despre viață este cea a curentului principal al istoriei creștine. Ea nu are nevoie să fie apărată ci prezentată cu curaj. Sarcina noastră nu este doar să trăim mai frumos și să slujim mai bine decât cei care nu apără adevărul lui Dumnezeu. Ea este, de asemenea, ca prin harul lui Dumnezeu, să-i depășim în gândire.

8. Provocarea învățământului creștin

Ce putem spune în final despre profesia de profesor creștin? Trebuie să spunem că este o muncă grea. Ea își are greutatea ei, ca toate celelalte profesii care merită oboseala. Este o uzură fizică și mintală, dar este și stimulatив să ai de-a face zi de zi cu minți imature.

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

De asemenea, este o suprasolicitare nervoasă. Fiecare profesor adevărat înțelege smerit ceva din ceea ce a spus Sfântul Luca despre Maestrul Învățător: „Din El ieșea o putere”.¹¹ Recompensele financiare nu sunt mari în nici o formă de învățământ. În învățământul creștin ele sunt și mai mici. Mai presus de toate, învățământul nu este pentru cei care nu iubesc tineretul - și nu fiecărui creștin sincer îi plac cu adevărat copiii și tinerii.

Însă, pentru cei care au această chemare, pentru cei care nutresc față de tineret o dragoste și o înțelegere ca cea a lui Cristos, învățământul creștin este o lucrare măreață. El înseamnă a lucra cu cel mai important și cel mai prețios material din lume - cu sufletul omului în formare. Puține profesii poartă atât de clar semnele Domnului Isus, care sunt semnele sacrificiului de sine. Cea mai mare recompensă a profesorului nu constă în propria lui promovare, ci în faptul că își vede elevii realizând sub autoritatea lui Dumnezeu mult mai mult decât a putut spera să realizeze el însuși vreodată. Pentru cei pe care Dumnezeu îi cheamă să lucreze în învățământul creștin, acesta este un domeniu larg deschis. Trebuie făcută muncă de pionierat, în special la nivelul elementar și secundar. În deceniile următoare se vor înființa zeci, dacă nu sute de școli creștine. Noi colegii creștine, seminarii și institute biblice mai sunt încă de construit. Când vedem oportunitatea și măreția lucrării, ne simțim smeriți. Ca și apostolul, putem doar să întrebăm: „Și cine este destoinic pentru aceste lucrări?”¹²

ADEVĂRUL DE DINCOLO DE SALA DE CLASĂ

Și împreună cu el putem ști, fără nici o urmă de îndoială, că atunci când suntem dedicați slujirii lui Cristos în învățământ, „destoinicia noastră vine de la Dumnezeu”.¹³

NOTE

1. Coloseni 3:17.
2. Matei 25:14-30.
3. Ioan 13:34.
4. 1 Corinteni 13:8.
5. 2 Corinteni 3:6.
6. *True Evangelism*, de Lewis Sperry Chafer, Chicago, 1911.
7. Unul din fii doctorului Campbell Morgan, dr. Howard Moody Morgan, pastor al Bisericii Presbiteriene Chambers-Wylie din Philadelphia, i-a povestit recent scriitorului că această conversație frecvent citată s-a desfășurat în prezența lui, după ce tatăl său vorbise în biserica sa din Lexington, Kentucky.
8. Ioan 3:8.
9. Conform articolului intitulat „Moses” din *His*, mai 1952. Folosită cu aprobare.
10. *On Education*, de Sir Richard Livingstone, New York, 1945.
11. Luca 6:19.
12. 2 Corinteni 2:16.
13. 2 Corinteni 3:5

* Traducere după originalul din lb. engleză(n.trad.).

ANALYSIS OF THE STATE OF TEXAS

The following is a summary of the results of the analysis of the State of Texas, showing the various factors which enter into the production of the State's wealth, and the manner in which these factors are distributed among the different classes of the population. The analysis is based on the data furnished by the Bureau of Economic and Social Statistics, and is intended to show the general character of the State's economy, and the manner in which the various factors are distributed among the different classes of the population.

The first factor which enters into the production of the State's wealth is the land. The land is the basis of all production, and is the source of all wealth. The land is divided into three classes: the land which is owned by the State, the land which is owned by private individuals, and the land which is owned by the people. The land which is owned by the State is the land which is reserved for the use of the State, and is not subject to private ownership. The land which is owned by private individuals is the land which is subject to private ownership, and is the source of all private wealth. The land which is owned by the people is the land which is reserved for the use of the people, and is not subject to private ownership.

The second factor which enters into the production of the State's wealth is the labor. The labor is the source of all production, and is the source of all wealth. The labor is divided into three classes: the labor which is employed by the State, the labor which is employed by private individuals, and the labor which is employed by the people. The labor which is employed by the State is the labor which is reserved for the use of the State, and is not subject to private ownership. The labor which is employed by private individuals is the labor which is subject to private ownership, and is the source of all private wealth. The labor which is employed by the people is the labor which is reserved for the use of the people, and is not subject to private ownership.

The third factor which enters into the production of the State's wealth is the capital. The capital is the source of all production, and is the source of all wealth. The capital is divided into three classes: the capital which is owned by the State, the capital which is owned by private individuals, and the capital which is owned by the people. The capital which is owned by the State is the capital which is reserved for the use of the State, and is not subject to private ownership. The capital which is owned by private individuals is the capital which is subject to private ownership, and is the source of all private wealth. The capital which is owned by the people is the capital which is reserved for the use of the people, and is not subject to private ownership.

The fourth factor which enters into the production of the State's wealth is the technology. The technology is the source of all production, and is the source of all wealth. The technology is divided into three classes: the technology which is owned by the State, the technology which is owned by private individuals, and the technology which is owned by the people. The technology which is owned by the State is the technology which is reserved for the use of the State, and is not subject to private ownership. The technology which is owned by private individuals is the technology which is subject to private ownership, and is the source of all private wealth. The technology which is owned by the people is the technology which is reserved for the use of the people, and is not subject to private ownership.

APENDICE

ȘPRE CE ȘCOLI SĂ SE ÎNDREPTÉ TINERETUL CREȘTIN?

Ori de câte ori se discută serios problemele învățământului creștin, în special în raport cu secularismul din ziua de astăzi, se ridică întotdeauna o întrebare anume: „Deoarece concepția seculară despre lume și viață este atât de răspândită, să tragem oare concluzia că tinerii noștri trebuie să meargă doar la instituții creștine? Școala sau colegiul secular, sau, ca să fim mai specifici, școala sau colegiul neevanghelic este ceva la care să nu se gândească niciodată nici unul dintre ei?”

Pentru a răspunde la aceste întrebări, trebuie să privim o clipă la starea actuală a învățământului creștin din America. Vom constata astfel că învățământul evanghelic creștin este ca o piramidă răsturnată cu baza în sus și care se sprijină pe vârf. Atât în ceea ce privește numărul instituțiilor cât și în ce privește numărul elevilor, marea lui forță stă în vârf. De mulți ani colegiile, institutele biblice și seminariile teologice

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

își iau partea leului din suportul financiar. Însă, fundamentul pe care se bazează această suprastructură a fost neglijat.

Nu se pune în discuție problema nevoii de institute superioare creștine. Nereușita de a vedea rolul crucial al primilor ani de viață este faptul care a dus la acest dezechilibru. Psihologia dezvoltării copilului ne arată că primii ani de viață sunt cei mai critici. În copilăria mică se formează tiparul caracterului și tiparul emoțional. Atunci se pun bazele unei concepții creștine despre lume și viață.

Totuși, în realitate, doar o mică parte a tineretului protestant primește o educație elementară și secundară cu adevărat integrată cu concepția creștină. Marea majoritate frecventează școlile publice, unde nu poate fi împărtășită o concepție creștină consecventă despre lume, oricât de bun este accentul care se pune pe conduită și pe caracter. Bineînțeles că, în unele cazuri, o familie creștină puternică și o biserică cu un program educațional vital pot suplini această lipsă. Însă fluxul secularismului din America a crescut atât de mult, încât este foarte dificil să dai copiilor, la vârsta când sunt atât de impresionabili, o concepție creștină completă despre lume și viață. Pentru tinerii care se află în această situație, colegiul creștin poate avea și va continua să aibă o contribuție cu o eficiență mărită pe măsură ce va fi complet integrat cu tiparul adevărului lui Dumnezeu. Practic vorbind, este o problemă de „mai bine mai târziu, decât niciodată”. Mai bine să dai tineretului o concepție creștină despre lume în colegiu,

APENDICE

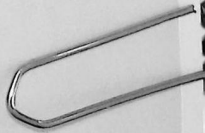
decât să nu i-o dai deloc, cu toate că, pentru unii, la colegiu poate fi prea târziu. Ceea ce am spus mai sus se referă doar la una din funcțiile colegiului creștin particular, o instituție care joacă un rol esențial în învățământul american. Raportat la mărimea lui, el a dat mai mulți conducători decât aproape oricare alt gen de colegiu. El are un loc asigurat și un sprijin binemeritat.

Mai există în rândul tinerilor noștri și din aceia a căror situație este diferită de cea a băieților și a fetelor care ajung la vârsta de colegiu fără să aibă o concepție cu adevărat creștină despre lume și viață. Ei sunt cei care au fost binecuvântați cu o educație în familie și în biserică, ce le-a dat de la început o concepție creștină coerentă despre cunoaștere și despre viață, măcar sub formă de germene. Pe lângă aceștia, mai sunt în rândul lor și unii care au avut avantajul de a frecventa acele, relativ puține, școli unde o asemenea concepție este centrală. Și mai sunt alții - și printre ei se află unii din familii seculare - cărora, prin harul lui Dumnezeu care lucrează prin agenții speciale de evanghelizare a tineretului, li s-au deschis ochii spre o concepție de viață cu adevărat centrată pe Cristos. Luat în ansamblu, numărul unor asemenea tineri nu este deloc neglijabil. Unii, nu toți, poate vor merge, din diferite motive, la colegii mai seculare. Dacă fac aceasta, drumul lor poate nu va fi ușor. Ei se vor confrunta cu probleme spinoase și credința lor va fi încercată. Dacă însă, pe deplin întemeiați în adevăr, ei se vor ține cu destulă îndârjire strâns legați de orientarea

TIPARUL ADEVĂRULUI LUI DUMNEZEU

lor creștină, atunci vor fi cu atât mai puternici pentru a trece prin această experiență. Și nu numai atât, dar unii dintre ei vor ieși din școală special echipați pentru a da mișcării evanghelice genul de conducători erudiți de care ea are atât de urgent nevoie. Ceea ce Dumnezeu a putut face printr-un Augustin, care a fost instruit în școlile păgâne din Roma secolului al IV-lea, El poate face din nou și în epoca noastră.

THE EASTERN
PRINT CO. LTD.
20, WILKINSON ST.
SINGAPORE

Tiparul executat la
EASY PRINT CO. LTD.
Str. Weitzer nr. 12
2900 ARAD, ROMANIA
Tel. 057 - 223391

